

Põhja-Pärnumaa vallavolikogu kolmanda koosseisu esimesele istungile olid kogunenud 19 volinikku.

FOTOD: KATRIN KÖSTER

Selle kuu lehes:

- Põhja-Pärnumaa valla koalitsiooni-lepingu täistekst, lk 2 ja 3
- Tutvu 2026. aasta maamaksu prognoosiga, lk 4
- Pärnumaa vapi-märk ootab kandidate, lk 5
- Liigtarbimine võib põhjustada võlgade kasvamist, lk 6
- Hoolduskulu piirmäär tõuseb, lk 7
- Vändra jõuluOTTi-le jagus nii müüjaid kui ostjaid, lk 8
- Pärnjõe lapsed said endale kaasa-va eelarve raames uue mänguväljaku, lk 8
- Hambaarst: kaaries on kodus ravitav haigus, lk 10
- Spordiuudised, lk 11 ja 12
- Auhinnaristsõna, lk 14
- Kuulutustekülg, lk 15
- Sünnipäevalapsed ja sünnid, lk 20

Valla juhtorganid said paika

AIN KIVILAAN
teabespetsialist

Oktoobrikuiste kohalike omavalitsuste valimiste järel tuli vastavalitud Põhja-Pärnumaa vallavolikogu esimest korda kokku 2. detsembril. Enne esimest volikogu istungit olid kolm suurema esindatusega poliitilist jõudu – valimisliit Tasa-kaal, erakond Isamaa ja valimisliit Meie Vald – sõlminud omavahel koalitsioonileppe, mis seab sihi ühtse ja tasakaalustatud valla arendamisele. Koalitsiooni kuuluvatel jõududel on 21liikmelises volikogus kokku 14 volinikku.

Põhja-Pärnumaa vallavolikogu kolmanda koosseisu esimese istungi päevakorras oli kolm punkti. Vallavolikogu esimehe ning aseesimehe valimine ning eelmise vallavalitsuse lahkumispalve esitamine.

Uue volikogu esimesele istungile olid kogunenud 19 volinikku, puudu oli kaks. Volikogu esimehe kandidaadidena seati üles koalitsiooni poolt Andres Metsoja (Isamaa) ning opositsiooni kandidaadina Helle Laantee (EKRE). Peale kandidaatide lühikest enesetutvust toimus volinike seas salajane hääletus, mille tulemusena valiti volikogu esimeheks 12 poolthäälega Andres Metsoja. Helle Laantee saagiks jäi 7 häält.

Seejärel mindi järgmise päevakorrapunkti juurde, milleks oli volikogu aseesimehe valimine. Kandidaadidena seati üles

Volikogu kinnitas uue vallavalitsuse koosseisu (vasakult): abivallavanem Birjo Piiraja, vallavanem Madis Koit ja abivallavanem Tarvi Tasane.

Peeter Reimann (valimisliit Meie Vald) ja Jaanus Rahula (valimisliit Inimeste Eest). Sellel hääletuse tulemusena valiti volikogu aseesimeheks Peeter Reimann, keda toetas 12 volinikku, Jaanus Rahula poolt oli seitse rahvaesindajat.

Nädal aega hiljem, 9. detsembril kogunes volikogu uuesti, et asuda juba uue vallavanema valimiste juurde. Sama istungi päevakorras oli ka volikogu alaliste komisjonide moodustamine ning uue vallavalitsuse koosseisu kinnitamine.

Vallavanema valimine sai volikogus ootamatu käigu, kui valimised võitnud valimisliidu Ta-

sakaal kandidaat Madis Koidule esitati opositsiooni poolt vastaskandidaadiks Isamaa erakonda kuuluv Kalev Kaljuste. Pärast sellist käiku kuulutas volikogu esimees Andres Metsoja välja 10minutilise vaheaja, mille ajal koalitsiooni liikmed said tekkinud olukorda arutada.

Pärast pausi kogunesid volinikud taas saali ning toimus salajane hääletus. Hääletustulemuste avalikustamisel oli sõnum selge, Madis Koit valiti vallavanemaks 13 poolthäälega, Kalev Kaljustet toetas kaheksa volinikku.

Edasi valiti volikogu alaliste komisjonidele esimehed ja ase-

esimehed. Eelarve-, majanduse ja keskkonnamisjoni hakkavad uues volikogus juhtima Raul Peetson ja Keili Kitsing. Hariduse- ja noorsootöökomisjoni juhtideks said Merit Eier ja Eva Kruuse, spordi- ja kultuurikomisjoni eesotsas hakkavad olema Rein Kontus ja Raimu Jõemets ning sotsiaalkomisjoni tööd hakkavad kureerima Helle Laantee ja Niida-Anita Morgen.

Uue volikogu revisjonikomisjoni moodustamine ning mehitamine lükkus esialgu edasi, mille põhjuseks on volikogu opositsioon ettepanek muuta komisjoni liikmete arvu.

Seejärel jõudis istungi päevakord uue vallavalitsuse moodustamise juurde. Vallavanem Madis Koit palus volikogult toetust uuele vallavalitsusele, kuhu peale tema enda kuulusid abivallavanemad Birjo Piiraja ja Tarvi Tasane. Selle toetuse vallavanem volikogult ka sai.

Birjo Piiraja hakkab edaspidi vallavalitsuses kureerima majanduse, arenduse ja planeeringute küsimusi, Tarvi Tasane jätkab oma senist tööd hariduse, kultuuri ja sotsiaalvaldkonna abivallavanemana. Birjo Piiraja on Põhja-Pärnumaa vallavalitsuses töötanud erinevatel ametikohtadel, viimati arendusspetsialistina.

Vallavanema palk jääb samaks, ehk on 3850 eurot, samamoodi jääb abivallavanemate töötasu samaks kui eelmise vallavalitsuse ajal, olles 3200 eurot kuus.

Põhja-Pärnumaa valla koalitsioonilep

Valimisliidud Tasa-kaal ja Meie Vald ning erakond Isamaa allkirjastasid Väandras Põhja-Pärnumaa valla koalitsioonilepingu.

KOALITSIOONILEPING

1. Üldsätted

Käesolevaga lepivad pooled (Isamaa erakond, valimisliit Tasakaal ja valimisliit Meie Vald, toim) kokku ühises vastutuses kohaliku omavalitsuse juhtimisel eesmärgiga tagada Põhja-Pärnumaa valla stabiilne ja jätkusuutlik areng, tõhus, meeskonnatööle orienteeritud, aus ja avatud juhtimine ning lugupidav poliitiline kultuur kõikide suhtes.

PARTNERID LÄHTUVAD VALLA ELU KORRALDAMISEL ALLJÄRGNEVATEST TUUMPÕHIMÕTETEST:

Valla efektiivne ja võime-tekohane majandamine

Seame eesmärgiks hoida valla eelarve läbivalt tasakaalus ja saavutada nelja aastaga valla investeerimisvõime kümme protsenti kogu eelarve aastast mahust. Soovime maksimaalselt kaasata Euroopa Liidu toetusi eri teenuste parendamiseks ja investeringute elluviimiseks.

Arukalt ja kohalikust huvist lähtuvalt planeeritud arendused

Lähtume olulise ruumilise mõjuga suurarenduste ja -investeringute planeerimisel põhimõttest, et kohalik kasu kaalub üles kohaliku kahju. Võtame erilise tähelepanu alla valda planeeritavad taastuvenergia, kaevandamise ja tööstuse arendamise projektid.

Taastuvenergeetika puhul lähtume eeldusest, et oleks tagatud piirkonnale konkurentsieelse loomine tööstusalade ja energia tootmise koostoime kaudu. Selle tagamiseks käivitame „Taastuvenergeetika teekaardi“ koostamise protsessi ja kutsume sellesse panustama kõiki Põhja-Pärnumaa vallas kohaliku omavalitsuse (KOV) valimistel kandideerinud poliitilisi jõude.

Töötame välja põhimõtted, mille alusel investeerime teenitavad taluvastused kogukonna hüvanuks.

Käsitleme erinevaid planeeringu liike (maakonna-, üld-, eri- ja detailplaneering) terviklikult.

Valla taristu on korras ja toimiv

Alustame mahukat valla kruusateede korrastamise programmi, millesse investeerime nelja aasta jooksul hinnanguliselt kaks miljonit eurot, sealhulgas kogu maamaksust laekuva tulu. Võimaluse

Põhja-Pärnumaa valla koalitsioonilepingule andsid allkirjad (vasakult): Andres Metsoja (erakond Isamaa), Madis Koit (valimisliit Tasakaal) ja Peeter Reimann (valimisliit Meie Vald).

FOTO: KATRIN KÖSTER

korral avame erateede korrastamise toetusmeetme. Tugevdame haridust, väärtustame õpetajaid ja arendame koolivõrku. Lähtume põhimõttest, et kodulähedane algkool-las- tead, tugev põhikool ning regionaalselt atraktiivne gümnaasium on kogukonna ja elujõulise omavalitsuse arengu tagaja. Keh- testame valla ajakohasta- tud hariduse arengukava. Määratleme koduläheda- se algkooli-lasteaia tee- nindusulatuse, töötame välja programmi Väandra gümnaasiumi arengu kii- rendamiseks ning viime ellu valla arengukavas sel- leks planeeritud investee- ringud.

2. Juhtimiskorraldus ja ametikohad

2.1. Pooled lepivad kokku, et

2.1 erakond Isamaa esi- tab kandidaadi volikogu esimehe kohale;

2.1.2 valimisliit Meie Vald esitab kandidaadi vo- likogu aseesimehe kohale;

2.1.3 valimisliit Tasa- kaal esitab kandidaadi vallavanema kohale;

2.1.4 erakond Isamaa esitab kandidaadi majan- duse, arenduse ja planeer- ingute abivallavanema kohale;

2.1.5 valimisliit Meie Vald esitab kandidaadi hariduse, kultuuri ja sot- siaalvaldkonna abivalla- vanema kohale.

2.2. Koalitsioon moo- dustab koalitsiooninõuko- gu, kuhu kuuluvad kõik koalitsioonipartnerid ja nende esindajad eesmär- giga tagada koalitsiooni- sisene avatud koostöö ja infovahetus ning sisuline arutelu volikogu töö pla- neerimiseks ning istungi- te ettevalmistamiseks.

2.3. Komisjonide moo- dustamine

2.3.1. Volikogu moodus- tab koos revisjonikomisjo- niga kuni viis alalist ko- misjoni:

kuni 11-liikmelise eelar- ve-, majanduse ja kesk- konnakomisjoni;

kuni 11-liikmelise hari- duse ja noorsootöö komis- joni;

kuni 11-liikmelise spor- di ja kultuuri komisjoni;

kuni 11-liikmelise sot- siaalkomisjoni;

kuni kolmeliikmelise revisjonikomisjoni.

3. Vallavalitsuse moo- dustamine. Iga koaliti- sioonipartner nimetab oma kandidaadi valitsus- se liikme kohale.

3.1. Pooled lepivad kok- ku, et moodustame kol- meliikmelise vallavalitsus- se võimalusega suurenda- da vajadusel koosseisu ku- ni kuueliikmeliseks järg- mistel põhimõtetel:

vallavanem (valimisliit Tasakaal), majanduse, arenduse ja planeeringute abivallava- nem (erakond Isamaa), hariduse, kultuuri ja sotsiaalvaldkonna abival- lanem (valimisliit Meie vald).

Kuni kolm vallavalitsus- se liiget, kelle kandidaadid nimetavad lepingu pooled proportsionaalselt.

4. Koalitsiooni eesmär- gid ja prioriteetsed tege- vussuunad

Koalitsioon lähtub oma tegevuses põhimõttest, et valla areng peab olema ta- sakaalustatud, säästlik ja kogukonnakeskne, taga- des elanike heaolu ning valla konkurentsivõime.

4.1. Majandus ja rahan- dus

4.1.1. Tagame valla eel- arve tasakaalu ning hoi- ame konservatiivset ja läbi- paistvat rahanduspoliiti- kat.

4.1.2. Analüüsime valla viie aasta eelarvestratee- giat ja teeme selle uuenda- miseks 2026. aasta I kvar- talis laiapõhjalise valla fi- nantsseisu analüüsi.

4.1.3. Vaatame 2026. aasta I kvartalis üle ja

hindame kehtiva arengu- kava investeringute plaani kooskõla valla tegeliku finantsvõimekuse ja demograafilise situat- siooniga. Teeme arengu- kavas asjakohased muu- datused tegelikest vaja- dustest lähtudes, koos sel- lega uuendame valla aas- taeelarvet.

4.1.4. Suurendame in- vesteeringuid teedevõrku, parandame liiklusturvali- sust ja valla üldist heakor- da.

4.1.5. Tugevdame koos- tööd kohalike ettevõtjate- ga, aitame luua eeldused, et piirkonda lisanduks töö- kohti.

4.1.6. Õppetunnina Sopi- Tootsi tuulepargi arendus- est seame eesmärgi, et mahukad investeerimis- projektid peavad edaspidi pakkuma piirkonnale konkurentsieelist nii töös- tuse arenguks kui kohali- kele ettevõtetele ja ko- duomanikele elektri hin- nas.

4.1.7. Peame mõistlikuks ja astume samme, et val- las tehtud mahukatest in- vesteeringutest saadav tu- lu laekub võimalikult suu- res matus omavalitsuse eelarvesse.

4.1.8. Taotleme riigi omandis olevad tuulikute alused maaüksused valla omandisse ja seame valla eestvõttel enampakkumi- se korras hoonestaja.

4.1.9. Alustame valla ja erasektori koostöös ette- valmistusi, et rajada soo- dustingimustel elamu- krunde peredele.

4.2. Haridus, kultuur ja sport

4.2.1. Uuendame valla arengukavas haridusasu- tuste, sealhulgas huvihariduse asutuste, ajakohas- tamiseks vajalikku inves- teeringute plaani. Tagame kvaliteetse lasteaia- ja koolivõrgu vastavalt rah- vastiku paiknemisele ja liikumisele. Renoveerime lasteaedu ja tagame neis ajakohased tingimused.

4.2.2. Väärtustame ning toetame Lüdigi saali edu- loo jätkumist.

4.2.3. Arendame koha- likke kultuuri- ja spordi- võimalusi, väärtustame kogukonna omaalgatust ja pärandkultuuri.

4.2.4. Haridusasutuste tuleviku kindlustamiseks kehtestame 2026. aastal ajakohastatud hariduse arengukava ja uuendame seda igal aastal.

4.2.5. Analüüsime ja ajakohastame kvalifitseeritud õpetajate, sealhulgas noorte õpetajate värbami- se ja motiveerimise põhi- mõtted ning parandame õpetajate palgatingimusi.

4.2.6. Analüüsime kaa- sava hariduse mõju valla koolide õppe- ja õpetajate töökorraldusele ning tee- me vajalikud muudatused. Loomme lasteaedadesse ja koolidesse ajakohase õpi- keskkonna hariduslikku tuge vajavatele lastele. Arendame ja laiendame erivajaduste ja puuetega laste teenuseid, sealhulgas tõhustatud toega rühma- de loomist.

4.2.7. Analüüsime ja nüüdisajastame laste hu- vi- ja spordiringides osale- mist ning toetusmehha- nisme.

4.2.8. Jätkame haridus- konverentside traditsiooni.

4.2.9. Arendame Väandra gümnaasiumi ettevõtliku inimese kooliks eesmärgi- ga tõsta kooli atraktiivsust ja tagada seeläbi gümnaa- siumiosa jätkusuutlikkus. Selleks analüüsime koha- likku ettevõtlusõppe prog- rammi ja õppekava, toeta- me nende arendamist, väärtustame valla koolide ettevõtlus- ja majandus- õpetajate tööd.

4.2.10. Teeme koostööd piirkonna ettevõtetega, et pakkuda noortele prakti- list õppekava, mis toetab tööturule sisenemist ka il- ma kutseharidust oman- damata. Käivitame turun- dus- ja eneseväljendusos- kuste kursused, kaasates

parimaid spetsialiste Ees- tist ja välismaalt.

4.2.11. Toetame elukest- vat õpet. Alustame läbi- rääkimisi Tartu ülikooli väärikate ülikooli loengu- sarja käivitamise üle Põh- ja-Pärnumaa vallas.

4.2.12. Toetame ja laiendame noorte töömaleva tegevust.

4.2.13. Toetame rahva- kultuuri ja pärimuse hoid- mist: rahvatants, laulu- koorid, käsitööseltid, pä- rimusmuusika ja muu te- gevus, mis kannavad eda- si meie juuri.

4.3. Töö ja ettevõtlus ko- du lähedal

4.3.1. Peame iga erasek- tori ettevõtet, töökohta valla edukuse alustalaks.

4.3.2. Toetame suure- mate tööstusalade arengut nii Pärnu-Jaagupis, Toot- sis kui Väandras.

4.3.3. Käivitame ettevõt- likele noortele mõel- dud start-up-programmi ja inkubaatori, et toetada töökohtade teket ja tulevi- kuvõimalusi nii keskustes kui väiksemates külates.

4.3.4. Teeme senisest aktiivsemat koostööd ko- halike ettevõtjatega. Toe- tame ühisturunduse ja te- maatiliste ürituste kaudu kohaliku toidu tootmist ja müüki.

4.3.5. Kasutame seni- sest paremini ära valla turismipotentsiaali ja eden- dame külalislahkuse sek- torit.

4.3.6. Käivitame turis- mikoostöö naabervaldade ja teiste omavalitsustega. Toetame kohalike loo- meinimesi ja noori talen- te.

4.3.7. Uurime kaitsetöös- tuspargi rajamise perspek- tiivi Sopi-Tootsi tööstus- alal.

4.4. Sotsiaalvaldkond ja kogukond

4.4.1. Arendame kogu- kondade piirkondlikku ot- sustusõigust ja suurenda- me osalusdemokraatiat Põhja-Pärnumaa vallas.

4.4.2. Muudame kaasa-

ing sai allkirjad

va eelarve põhimõtteid ja töötame välja tingimused, millega suunata vähemalt 25 000 eurot aastas kogukondade ja külade tegevuse toetamiseks. Peale selle käivitame Sopi-Tootsi arenguala külates (kümme kilomeetrit tuulepargist) kogukonna toetamiseks kohaliku kasu meetme kogumahuga 50 000 eurot aastas.

4.4.3. Tagame sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi igas vanuserühmas ja sõltumata inimese elukohast.

4.4.4. Suurendame laste sünnitoetuse 1000 euron.

4.4.5. Toetame eakate, puuetega inimeste ja pere-de heaolu.

4.4.6. Käivitame eakate väärrika hoolduse programmi, mille raames töhustame olemasolevaid ja käivitame uued teenused, mis muu hulgas toetaksid eakate kodus elamist, säilitades nende iseseisvuse ja hea elukvaliteedi.

4.4.7. Teeme kindlaks eakate vallaelanike ootused kogukonna pansio-naaditeenuse suhtes ja analüüsime võimalusi projekt ellu viia.

4.4.8. Soodustame valla hooldekodudes välitegevust, näiteks lemmik- ja koduloomade pidamine, aiandusharrastus.

4.4.9. Toetame tavandi-ruumi taasavamist Vändra tervisekeskuses.

4.4.10. Edendame kogukondlikku kaasamist ja vabatahtlikku tegevust.

4.4.11. Tunnustame senisest enam vabatahtlikku tegevust, et tõsta kogukonna motivatsiooni panustada enam heakorra ja ühise elukeskkonna pa-randamisse.

4.4.12. Muudame valla-lehe tõeliseks kogukonna ajaleheks, mis jõuab eri turunduskanalite kaudu kõigini, noortest eakateni.

4.4.13. Üritame leida koostöös kogukondadega piirkondade ajaloolise mälu ja identiteedi säilitamiseks Võidula mõisale ja ülejäänud ajaloomälestiste elujõulised tulevikuplaanid.

4.4.14. Kaasame regu-laarselt kogukondade esindajaid valla arengut puudutavate lahenduste väljatöötamisse: koolitame esindajaid, korraldame ümarlaudu ja arutelusid.

4.5. Taristu ja keskkond, planeeringud

4.5.1. Käivitame teede ja transpordi programmi: korda tehakse vallateed ja avalikus kasutuses era-teed.

4.5.2. Valla arengu kiirendamiseks lihtsustame menetluses olevat Põhja-Pärnumaa üldplaneeringut eesmärgiga muuta see elamuarendust ja investeeringuid soodustavaks arengumootoriks, sealhulgas:

- vähendame bürokraa-tiat ja kus võimalik, mini-meerime ametkondlikke nõudeid, sealhulgas ehi-tuskeelu piiranguid ja de-tailplaneeringute kohus-tust;

- täpsustame kruntide miinimumnõudeid nii ti-he- kui hajaasustusega aladel.

4.5.3. Koostame ülevaa-te riikliku taristu paran-damise vajaduste ja mõju kohta valla elanikele ning ettevõtetele.

4.5.4. Alustame läbirää-kimisi riigi ja ettevõtete-ga, et saavutada vallas ehitus-materjali kaevandajatega kokkulepped sobival tingu-mustel ja lähedusprint-siipi arvestades vajaliku teedeehitusmaterjali han-kimise suhtes. Valla terri-tooriumil asuvad kaevan-dused peavad tagama ehi-tusmaterjali broneeringu (liiv, kruus, dolokivi) kasu-tuse valla teede remon-diks. Teed ja ühendused korda: et kool, töö ja kodu oleksid käeulatuses.

4.5.5. Otsime võimalusi Vändra, Pärnu-Jaagupi ja Tootsi keskväljaku valmi-miseks.

4.5.6. Aktsepteerime riigi energiamajanduse arengukava eesmärgi ning mõistame energiaprojek-tide planeerimisel läh-tume eelkõige kogukonna huvidest. Koalitsioon toe-tab suure ruumilise ja keskkonnamõjuga ener-giaprojektide tasakaalus-tatud, kogukonna huvi-st lähtuvat ning valla ma-janduslikku iseseisvust parandavat arengut. Stra-teegilise mõjuga arendus-projektide planeerimis-protsessi algatamisel, ellu-viimisel ja lõpetamisel või kehtestamisel lähtume põhimõttest, et kohalik kasu peab kaaluma üles kohaliku kahju.

4.5.7. Planeerimisel läh-tume hea halduse ja kogu-kondliku kaasamise põhi-mõtetest. Vallavalitsus ja koalitsioonipartnerid sei-savad selle eest, et kõik arendused, muu hulgas taastuvenergeetika alased, toimuksid läbipaistvalt, õiglaselt ja kogukondi va-rakult kaasates. Vallal on õigus kehtestada taastuv-energeetika arendustele kohaliku kasu ja kogukon-natoetuse lisamehhanis-mid, et tagada valla pika-ajaline ja kestlik areng.

4.5.8. Alustame läbirää-kimisi transpordiametiga, et leppida kokku Via Bal-tica ja teiste riigiteede ehi-tustööde käigus tekkiva freespuru taaskasutamises, et parandada kohalik-ke teid.

5. Koostöö ja kommuni-katsioon

5.1. Jätkame omavalit-suste koostööd MTÜ Eesti Linnade ja Valdade Liidus,

MTÜ Pärnumaa Omavalit-suste Liidus ja SA Pärnu-maa Arenduskeskuses.

5.2. Peame oluliseks rahvusvahelist koostööd sõprusvaldadega.

5.3. Koalitsioonipartne-rid kohustuvad hoidma avatud suhtlust ja ausust kõigis olulistes küsimus-tes, mis puudutavad valla juhtimist ja arengut.

5.4. Pooled lepivad kok-ku, et avalikus suhtluses ja volikogu istungitel jär-gitakse lugupidavat ja vää-rikat tooni kõikide voliko-gu liikmete ja vallavalitsu-se ametnike suhtes sõltu-mata nende poliitilisest kuuluvusest või maailma-vaatest.

5.5. Koalitsioonipartne-rid kooskõlastavad omava-hel kõik olulisemad otsu-sed, mis võivad mõjutada koalitsiooni terviklikkust või valla juhtimise stabiil-sust.

6. Ettepanekud kesk-valitsuse suunal

6.1. Valla territooriumil, riigimaal asuvate taastu-venergeetika parkide oks-jonitulust 50 protsenti peab laekuma otse puudu-tatud omavalitsuse eelar-vesse.

6.2. Seadusandlikult tu-leb tagada otseliin taastu-venergeetika tootmise va-hetus läheduses olevas elektrivõrgus ning võimal-dada kehtestada võrguta-su soodustus.

6.3. Lepime iga omava-litsusega kokku nende pa-nuse riiklikult püstitatud taastuvenergia eesmärki-de saavutamisse. Kehtes-tame põhimõtte, mille ko-haselt taastuvenergia toot-mise eesmärgi saavuta-nud omavalitsuses kaota-takse kõigi elektritarbijate taastuvenergia tasu. Aren-dajale tuleb sätestada sea-dusest tulenev kohustus investeerida üks protsent kogu investeeringu ma-hust piirkonna taristu aja-kohastamisse. Prioriteetid lepitakse kokku kohaliku omavalitsusega planeerin-gu koostamise faasis.

6.4. Tugevdame koos-tööd riigiametite ja riigi-metsa majandamise Kes-kusega.

7. Lõppsätted

7.1. Käesolev leping on sõlmitud eesmärgiga, et see jõustub allakirjutami-se hetkest ja kehtib kogu volikogu koosseisu ameti-aja jooksul, kui pooled ei lepi kirjalikult kokku tei-siti.

7.2. Leping on avalik do-kument ja selle täitmist jälgivad pooled ühiselt.

7.3. Leping on koostatud kolmes võrdses eksempla-ris, üks igale poolele.

Allkirjad:
erakond Isamaa,
valimisliit Tasakaal
ja valimisliit Meie Vald

ON AEG
TUNNUSTADA
2025 AASTA TEGIJAJID

- AASTA KULTUURITEGIJA
- AASTA NOOR
- AASTA SPORTLANE
- AASTA KOGUKONNAEDENDAJA
- AASTA SOTSIAALVALDKONDA PANUSTAJA
- AASTA ETTEVÕTJA
- AASTA TEGU
- AASTA TOETAJA

ETTEPANEKUID OOTAME HILJEMALT 31.12.2025
PPARNUMAA.EE/VALD-TUNNUSTAB

Lapse kasvatamine ei pea olema katse-eksitus meetod

Koolitusprogramm lapsevanematele alustab taas

Imelised aastad 2026

„Imelised aastad“ on tõenduspõhine vanemlusprogramm, kus arendatakse ja õpetatakse 2-8-aastaste laste vanematele vanemlikke oskusi, mille läbi paraneb lapse ja vanema vaheline suhe.

Koolitusel saad teada:

- kuidas kehtestada tõhusalt piire ja reegleid
- kuidas last julgustada ja tunnustada
- kuidas õpetada last tugevate tunnetega toime tulema
- kuidas arendada last mängu abil
- kuidas lahendada konflikte
- kuidas tulla toime stressiga

Esimene kohtumine 13. jaanuaril kell 16.30
Kohtumised 1 kord nädalas Vändra lasteaia Rukkilille majas teisipäeviti kell 17.00

Koolitajad: Merike Adeele Mee ja Merike Angerjärv

Registreeru koolitusele enne 31. detsembrit
Kohtade arv on piiratud!

Võta ühendust: Piibe Lohuaru
5787 7505, piibe.lohuaru@pparnumaa.ee

Koolituse osalustasu perele 50 eurot, vajadusel aitame osalustasu tasumisega.
Tagame osalejatele toitlustamise ja lapsehoiu.

e-MTAs saab tutvuda 2026. aasta maamaksu prognoosiga

Maksu- ja tolliameti (MTA) e-teenuste keskkonnas e-MTA on avatud 2026. aasta maamaksu personaalne prognoosikuva. See võimaldab tutvuda esialgsete andmete põhjal arvutatud maamaksukohustuse suurusega.

Esialgsetel andmetel tuleb uuel aastal maamaksu tasuda 378 100 inimesel.

Järgmise aasta maamaksu mõjutavad maksumäärad, maksu tõusu piirmäär ja võimalikud maksusoodustused otsustasid kohalikud omavalitsused (KOV) 1. oktoobriks 2025. KOVide otsustatud 2026. aasta maamaksu mõjutavad väärtused leiab MTA kodulehelt.

Võrreldes 2025. aastaga on umbes 21 200 uut maaomanikku ja ligi 29 200 sellist maaomanikku, kelle varasem maksukohustus on jäänud alla 5 euro ning seetõttu neile maksuteadet varem väljastatud pole.

Selleks, et maksuteade ei tuleks veebruaris üllatusena, kutsub MTA maamaksu teenusejuht Riita Parksepp kõiki maaomanikke üles oma andmetega e-MTAs tutvuma. „Maamaksu prognoosikuva eesmärk on anda inimestele teada, milliseks nende 2026. aasta maamaksukohustus hinnanguliselt kujuneb. Lõpliku maksukohustuse arvutame ja maksuteated väljastame järgmise aasta veebruaris,” ütles MTA teenusejuht Riita Parksepp.

E-teenuste keskkonda e-MTA sisse logides näete

FOTO: VLADISLAV SMIGELSKI / UNSPLASH

oma prognoositavat 2026. aasta maamaksusummat, kui valite Maksud – Maamaks – Maamaksuteated ja maa andmed. Katastriüksuste lõikes näete prognoositud maamaksusummasid, kui valite Maksud – Maamaks – Maamaksu prognoos.

Maamaksu arvutamise alus on maa väärtus. Maamaksu arvutamiseks korrutatakse maa väärtus maksumääraga. Saadud summale rakendatakse vajadusel maksu tõusu piirmäär ja seejärel lahutatakse maksuvabastused ning -soodustused.

Mis muutub maamaksuga 2026. aastal?

MTA maamaksu teenusejuhi Riita Parksepa kinnitusele suurenes KOVi otsustuspädevus selles, kuidas uuel aastal maamaksu summa kujuneb.

2026. aastal on maa-

maksumäärade vahemikud, mille seast said KOVid uued maksumäärad valida, jäänud samaks 2025. aastaga. Elamumaa- ja maatulundusmaa õuemaasid on maksu määr 0,1–1%, maatulundusmaale 0,1–0,5% ning muu sihtotstarbega maale 0,1–2% maa maksustamishinnast aastas. KOVide 2026. aastaks kehtestatud maksumääradega saab tutvuda MTA kodulehel.

Maamaksu tõusu piirmäär (nn kaitsemehhanism) on kehtestatud maamaksu järsu tõusu vältimiseks. Uuel aastal on maamaksu tõusu piirmäär KOVi otsusel 10–100% ja sõltub igas konkreetses omavalitsuses tehtud otsusest. See tähendab, et kui KOVi otsusel on maamaksu tõusu piirmäär näiteks 10%, saab

TEAVE

Kui Põhja-Pärnumaa valla maaomanik soovib saada maamaksu teadet paberikandjal, tuleb sellest MTAle teada anda, kuid seda saab teha e-MTAs. Kui keegi jääb sellega hätta, siis tuleks ühendust võtta vallavalitsuse maaspetsialist Anet Keskülaga (e-posti aadress anet.keskyla@pparnumaa.ee, tel 515 0143). Maaspetsialist võtab kodanikke vastu nii Vändras kui ka Pärnu-Jaagupis ning temaga tuleks kohtumine eelnevalt kokku leppida.

KOV piirkonna katastriüksuse maamaksusumma enne maksuvabastusi ja -soodustusi suurened 10%. Juhul, kui tõusu piirmäär arvestatult suureneks maksusumma mõõdund aastaga võrreldes vähem kui 5 eurot, suureneb maamaksusumma 5 euro võrra.

Koduomaniku soodustus muutus summapõhiseks. Iga KOV sai otsustada koduomaniku soodus-

tuse kuni 1000 euro ulatuses. Lisaks sellele võisid KOVid soovi korral täiendavalt kehtestada ka nn pensionäri soodustuse ja nn represseeritu soodustuse. Koduomaniku soodustuse saamiseks ei ole tarvis eraldi taotlust esitada. Võimaliku pensionäri ja/või represseeritu soodustuse saamise tingimused kehtestab KOV ning nende saamiseks on tarvis suhelda KOViga. Kehti-

vate soodustuste olemasolu kontrollib ja arvestab MTA enne maksuteate moodustamist automaatselt.

MTA maamaksu teenusejuht Riita Parksepp juhib tähelepanu, et 2026. aastal ei suurene katastriüksuse maksuvabastuste ja -soodustusteta maamaks omanikule eelmise aastaga võrreldes rohkem kui 10–100%. „Kui KOV on aga muutnud midagi soodustustes või kui koduomanik maa maksusoodustuse saamise kõik tingimused uuel aastal enam ei kehti, võib tasumisele kuuluva maksukohustuse suurus muutuda ka rohkem kui KOVi kehtestatud maamaksu tõusu piirmäär ette näeb,” täpsustas MTA teenusejuht Riita Parksepp.

Maatüki andmeid saab kontrollida maakatastris, omanikuandmeid kinnistusraamatus. Juhul kui prognoosikuvast või katastriandmetest ilmneb, et maksu arvutamise aluseks olevaid maa väärtuse andmeid tuleb parandada, palume võtta ühendust maa- ja ruumiametiga e-postiaadressil info@maaruum.ee. Kinnistusraamatus andmete muutmiseks tuleb pöörduda Tartu maakohu kinnistus- ja registriosakonna poole e-postiaadressil kinnistusosakond@kohus.ee.

Maamaks on riiklik maks, millega maksustatakse Eestis kogu maa. Maamaks laekub täies ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Loe 2026. aasta maamaksu kohta lähemalt MTA kodulehelt.

Vändra Saviselide keraamikanäitus

"Savi ja valguse vaikus"

3.12.2025–29.01.2026

Vändra Raamatukogus

● Avamine 3.12.2025 kell 17.00

10.11.25 - 10.01.26

Pärnu - Jaagupi Raamatukogus

ARS kunstistuudio liikme

Anu Paluoja

MAALINÄITUS

anupaluoja68@gmail.com

Erki Evestuse

Karikatuurinäitus

6.11.2025–30.01.2026

MÄLU

VÄNDRA KUNSTIGALERII

AVATUD:
E-R KELL 15.00–18.00
L 12.00–15.00
P SULETUD

IGA KUU VIIMASEL REEDEL SULETUD
SISSEPÄÄS TÄISKASVANULE 3€

VÄNDRA KUNSTIGALERII

Koolitusprogrammist „Ametnikust teenuse omanikuks” osavõtjad.

FOTO: KATRI SELG

Vald sammub kindlalt kasutajakesksema teenuskorralduse poole

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Sel sügisel osales Põhja-Pärnumaa vald Eesti linnade ja valdade liidu ning Trinidad Wisemani koolitusprogrammis „Ametnikust teenuse omanikuks”. Koolitus keskendus sellele, kuidas kujundada avalikke teenuseid elanike vajadustest lähtuvalt. Lihtsamalt öeldes, kuidas vähendada paberimajandust ning viia elanikele pakutavad taotlusvormid veebiplatvormile nii, et kasutamine oleks mugav ja säiliks lihtsus.

Koolitus kinnitas meie

vallale taas olulist, elanikud ootavad teenuseid, mis toimivad kiiremalt, selgemalt ja lihtsamalt. 2025. aasta rahulolu-uuring tõi need ootused selgelt esile ning nüüd saame astuda teadlikumaid samme nende täitmise suunas.

Põhja-Pärnumaa valda esindav meeskond analüüsis koolituse käigus põhjalikult igapäevaseid tööprotsesse. Tuvastati dubleerimist ja võimalusi automatiseerimiseks, mis tähendab, et ametnikel jääb tulevikus rohkem aega sisuliseks tööks – seal, kus seda kõige rohkem vaja on.

Koolitusel võeti fookuse

alla ka üks konkreetne teenus nagu sotsiaaltoetuse taotlemine. Elanikelt kogutud tagasiside näitas, et taotlejaid segasid keerukad erialaterminid ja ebaselged juhised. „Nüüd teame täpselt, milliseid muudatusi on vaja, et protsess oleks lihtsam ja kõigile arusaadav,” sõnas sotsiaalspetsialist Külli Kariis.

Lisaks aitas koolitus eri valdkondade ametnikel kujundada ühtse arusaama teenuste arendamisest. Ühtne lähtekeht ja tugevam meeskonnatöö on võtmetähtsusega, et vallas saaks ellu viia suu-remaid ja mõjusamaid muudatusi.

„Kasutajakeskne teenusearendus ei paranda ainult elanike kogemust, see loob väärtust ka organisatsiooni sees,” sõnab Põhja-Pärnumaa vastne abivallavanem Birjo Piiraja.

Täna on töös sotsiaaltoetuste valdkond ning juba on tehtud ka esimesed sammud, et toetuste taotlemine oleks elanikule mugavam ning kättesaadavam.

Piiraja lisab, et ideaalis võiks kõik meie teenused olla iseteeninduse kaudu kasutatavad, kuid kuna oleme alles alustamas, siis on see pikem protsess ning kõikide teenuste iseteenindusse saamine ajamahukas töö.

Pärnumaa vapimärk ootab kandidaate

Pärnumaa omavalitsuste liit (POL) ootab ettepanekuid inimeste kohta, kes on väärilised kandidaadid kodumaakonna kõrgeimat autasu, Pärnumaa vapimärki.

Pärnumaa vapimärk on asutatud, tunnustamaks Pärnumaale osutatud teeneid. Vapimärk omistatakse isikutele, kes oma silmapaistva töö ja tegevusega on märgatavalt kaasa aidanud Pärnumaa arengule, sealhulgas väljapaistvate saavutuste eest spordis ja kultuuris.

Ettepanekuid kandidaatide kohta oodatakse 15. jaanuariks e-posti aadressil pol@pol.parnumaa.ee. Ettepanek peab sisaldama kandidaadi ees- ja perekonnanime, sünniaega või isikukoodi, teene kirjeldust ning kontaktandmeid.

Pärnumaa vapimärke on omistatud alates 1993. aastast ning selle aja jooksul on Pärnumaa kõrgeima autasuga tunnustatud 140 inimest.

Vapimärgi andmise otsustab omavalitsuste liidu üldkogu.

Sotsiaalosakond täiendas kriisivalmidust koolitusel

MIKK MÖLDER
kriisikoordinaator

Novembri viimasel nädalal osales Põhja-Pärnumaa sotsiaalosakond kriisistaabikoolitusel, mille keskmes oli sotsiaalteenuste kättesaadavuse tagamine kriisiolukordades.

Koolitus oli oluline ettevalmistus 2026. aasta kevadel toimuvaks üleriigiliseks kriisiõppuseks, kus Põhja-Pärnumaa vallal on kandev roll. Meeskond sai uusi teadmisi otsustusprotsessidest, kriisisuhtlusest ja keeruliste olukordade lahendamisest, mis aitab tegutseda kiiresti ja ühiselt.

Koolitusel kaardistati praegune valmisolek ja

meeskonna teadmised ning tuvastati valdkonnad, kus on vaja täiendavat ettevalmistust. Eesmärk on tagada, et sotsiaalteenused oleksid kriisiolukordades kindlalt kättesaadavad. Selle saavutamiseks on oluline paika panna, kuidas süsteem võimalikult kiiresti tööle saaks ja kuidas tagada, et tugi jõuaks iga abivajajani.

Selline ettevalmistus aitab Põhja-Pärnumaa vallavalitsusel tagada elanike turvalisust ja heaolu ka ootamatutes olukordades. Vallavalitsus jätkab koolitustega, et teadmised ja oskused oleksid iga ametniku varasalves reageerimaks kiiresti ka kõige keerulisemates olukordades.

2026
HEAD UUT AASTAT
soovime
Pärnu-Jaagupi halduskeskuse parklas
Vändra kultuurimaja parklas
Tootsi laululava juures

*Soojust ja rõõmu
Sinu pühadesse*
*Põhja-Pärnumaa
Vallavalitsus*
PÕHJA-PÄRNUMAA
roheenergia vald

Liigtarbimine pühadeperioodil võib põhjustada võlgade kasvamist

KRISTA LINDMÄE
sotsiaaltööspsialist

Aasta lõpp on paljudele rõõmu ja ootuse aeg, kuid samal ajal ka periood, mil kulutused kipuvad märkamatult kasvama. Jõulukuu on traditsiooniliselt seotud kinkide, pidusöökide ja eriliste sündmustega, mis võivad panna inimesi kulutama rohkem, kui tegelikult võimalik või mõistlik oleks. Just sel ajal satuvad paljud inimesed olukorda, kus hea tahte ja pühademeelolu varjus tekib liigtarbimine ning hilisemad rahalised raskused.

Miks jõulukuul rohkem kulutatakse?

Jõulueelsel perioodil ning jõulude ajal on meie ümber erinevad kampaaniad, sooduspakkumised ja reklaamid, mis kõik kutsuvad tarbima ja tegema emotsioonide. Lisaks tunnevad paljud vastutust teha oma pereliikmetele „midaagi erilist“ ja seda isegi siis, kui eelarve on niigi juba pingeline. Paraku võib see kõik viia olukorrani, kus

FOTO: SHUTTERSTOCK

jaanuaris tuleb silmitsi seista makseraskustega võlgade ja laenude tagasimaksmisel.

Sageli unustame, et jõulude tegelik väärtus ei peitu kallites kingitustes, vaid koosolemisel. Lähedastega veedetud kvaliteetaeg, ühised tegevused,

vestlused ja rahulik olemine on tihti palju väärtuslikumad kui kõige luksuslikumad asjad. Seetõttu võib jõuluaeg olla hea hetk mõelda, millised kingid on tõeliselt olulised — võib-olla on see hoopis ühine jalutuskäik, küünlavalgel teejoomine, isetehtud kin-

gitus või lihtsalt rõõmus õhtu pere seltsis.

Jõuluaeg võib olla kaunis ja soe, ilma et see tooks kaasa rahalisi raskusi. Teadlik planeerimine ja vajadusel võlanõustaja abi aitab vähendada stressi ning vältida olukorda, kus pühaderõõm

asendub võlakoormaga. Jõulude tõeline tähendus seisneb lähedastes inimestes, mitte ostukorvi väärtuses.

Võlanõustamisteenus tuleb appi

Võlanõustamisteenus on professionaalne abi ini-

mestele, kes on sattunud rahalistesse raskustesse või kardavad, et nende kohustused võivad kontrolli alt väljuda.

Teenuse eesmärk ei ole kedagi hukka mõista, vaid pakkuda neutraalset ja pädevat tuge olukorra selgeks mõtestamisel ning lahenduste leidmisel.

Võlanõustamine algab tavaliselt konsultatsiooniga, kus nõustaja aitab kaardistada kõik olemasolevad kohustused: laenu, liisingud, krediidid, maksehäired ja muud võlad.

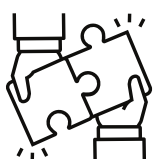
Seejärel hinnatakse inimese sissetulekuid, kulusid ja üldist majanduslikku olukorda.

Võlanõustamisteenus on inimesele tasuta, kui inimene pöördub teenuse saamiseks oma kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakonda.

Sotsiaaltöötaja hindab esmase abivajaduse ning suunab seejärel inimese võlanõustamisteenusele. Tihti jõutakse nõustamisega siis, kui stress on juba suur, kuid tegelikult tasub abi küsida võimalikult vara.

KUST VEEL ABI KÜSIDA?

- Küsige õigusabi. Näiteks leiab Justiitsministeeriumi loodud veebilehelt juristaitab.ee vastused igapäevaelu õigusküsimustele. Kasulikku infot võlgnevustega toimetuleku kohta saab ka veebilehelt www.eesti.ee.
- Töökaotus mõjutab alati sissetulekuid. Vältimaks võlgadesse sattumist või olemasolevate võlgade kasvamist, tuleb läbi mõelda, kuidas oma kohustustega toime tulla. Töötukassa pakub töötuna registreeritud või koondamisteate saanud töötajale võlanõustaja abi.
- Pöörduge kohalikku omavalitsusse ja küsige erinevate sotsiaaltoetuste kohta. Rohkem infot leiab Sotsiaalministeeriumi veebilehelt.
- Kui teie arvelduskonto arestitakse, siis selgituste saamiseks tuleks pöörduda kohtutäiturite poole ja selgitada välja, mis on konto arestimise aluseks. Rohkem infot kohtutäiturite kohta leiab Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja veebilehelt www.kpkoda.ee.
- Tutvuge töötasu arestimise skeemiga.

VÕLGNIKU ÕIGUSED

Inimesel, kes vajab abi enda rahalise olukorra väljaselgitamiseks ja võlgadega toimetulekuks, on õigus pöörduda võlanõustaja poole.

Riigilt on võimalik saada õigusabi selleks, et tagada oma õiguste kaitse parimal võimalikul viisil. Riigi õigusabi tähendab, et kahtlustataval, süüdistataval ja kannatanul on võimalus saada õigusnõu oma ala asjatundjalt – advokaadilt.

Oma võlgadest ülevaate saamiseks võib teha päringu Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojale. Selleks tuleb saata allkirjastatud avaldus isikukoodiga aadressile info@kpkoda.ee või minna kohale Tallinnas Tartu mnt 16.

minuraha

**ÄRA JÄÄ OMA
VÕLGADEGA ÜKSI**
kuhu pöörduda rahaliste
probleemide korral

Hoolduskulu piirmäär tõuseb 1. jaanuarist

VALLAVALITSUSE SOTSIAALOSAKOND

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus kinnitas 4. novembri 2025. a määrusega „Hoolduskulu piirmäära kehtestamine” üldhooldusteenuse eest tasutava hoolduskulu piirmäära tõusu 550 eurolt 600 euroni alates 1. jaanuarist 2026.

Mitmed hooldekodud üle Eesti tõstavad uuel aastal lisaks hooldekodu kohamaksumusele ka oma asutusesiseseid hoolduskulu piirmäärasid, tulenevalt teenuse osutamise üldkulude suurenemisest. Hinnatõus on seotud nii tööjõukulude, toidu- ja majandamiskulude, kui ka hooldusteenuse kvaliteedi tagamiseks vajalike investeeringute kasvuga. Hoolduskulud erinevates hooldekodudes jäävad vahemikku umbes 500 eurost kuni 900 euroni.

Sellest tulenevalt on Põhja-Pärnumaa vallavalitsus pidanud vajalikuks korrigeerida ka valla poolt kaetava hoolduskulu piirmäära, et tagada hooldust vajavatele inimestele tee-

FOTO: SHUTTERSTOCK

nuse jätkuv kättesaadavus. Muutuse eesmärk on katta osaliselt üldhooldusteenuse kallinemisest tulenevad kulud.

Näiteid hoolduskulu tasumisest üldhooldusteenuse osutamisel alates 1. jaanuarist 2026:

Hooldekodu kohatasu on 1600 eurot, asutuse hoolduskulu on 720 eurot. Põhja-Pärnumaa vallavalitsus tasub oma valla elaniku kohta hoolduskulu üldhooldusteenust saava inimese eest kehtestatud piirmäära ulatuses 600 eurot. See tähendab, et inimese omaosalus hooldekodu koha tasumisel jääb 1000 eurot, mille inimene

tasub oma sissetulekust ja/või ülalpidamiskohustuste abil.

Hooldekodu kohatasu on 1450 eurot, asutuse hoolduskulu on 500 eurot. Põhja-Pärnumaa vallavalitsus tasub oma valla elaniku kohta hoolduskulu üldhooldusteenust saava inimese eest kehtestatud piirmäära ulatuses 600 eurot, sest asutusesisene hoolduskulu on kehtestatud piirmäära (mitte väiksem). See tähendab, et inimese omaosalus hooldekodu koha tasumisel jääb 950 eurot, mille inimene tasub oma sissetulekust ja/või ülalpidamiskohustuste abil.

Hooldekodu kohatasu on 1900 eurot, asutuse

hoolduskulu on 805 eurot. Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus tasub oma valla elaniku kohta hoolduskulu kehtestatud piirmäära ulatuses 600 eurot üldhooldusteenust saava valla elaniku kohta. See tähendab, et inimese omaosalus hooldekodu koha tasumisel jääb 1300 eurot, mille inimene tasub oma sissetulekust ja/või ülalpidamiskohustuste abil.

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus tasub oma valla elaniku kohta ööpäevaringse üldhooldusteenuse osutamise hoolduskulusid kõikides hooldekodudes üle Eesti, kuid mitte rohkem kui kehtestatud piirmäära ulatuses. Igal inimesel on õigus vabale valikule sobiva teenuskoha leidmisel.

Sotsiaalkindlustusameeti veebilehelt on võimalik leida informatsiooni kõigi üldhooldusteenust osutavate hooldekodude kohta üle Eesti.

Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse 4. novembri 2025. a määrus „Hoolduskulu piirmäära kehtestamine” on leitav valla veebilehelt.

Valla sotsiaalosakonna jõulusoovid ja sõnum kogukonnale

VALLAVALITSUSE SOTSIAALOSAKOND

Aasta lõpp on aeg, mil tõmbame hinge, vaatame tagasi tehtule ning pöörame oma mõtted kõige olulisemale – lähedastele, koosolemisele ja turvatundele.

Jõulud on traditsiooniliselt soe ja südamlük aeg, kuid paraku võib pühadega kaasa tulla ka rohkem pinget, emotsioone ja olukordi, mis kõigile rõõmu ei too.

Soovime oma valla inimestele meelde tuletada mõned mõtted, mis aitavad pühadest kujundada rahuliku ja turvalise aja nii endale kui oma lähedastele.

Pühademeeleolu ei pea tulema pudelist – jõulud võivad tuua rohkelt pidusid ja koosviibimisi, kus tarvitatakse alkoholi. Üleliigne alkoholitarvitamine võib rikkuda ilusa õhtu, põhjustada omavahelisi arusaamatusi ja suurendada peretülisid. Parem hoiame jõulude ajal pea selgena ja meeleolu rõõmsana!

Loome koos turvalise kodu – pühadeaeg võib suurendada stressi ja tekitada pingeid peredes. Oluline on märgata, kui keegi pereliikmetest vajab tuge või abi, kui kodus peaksid tekkima ohtlikud tülid. Lähisuhetevägivallal ei ole kohta ei jõulude ajal ega ka ühelgi teisel päeval!

Oluline on kvaliteetaeg lähedastega – meie kallim ressurss ei ole kallid kingipakid, vaid aeg ja tähelepanu, mida jagame oma lähedastega. Ühine kvaliteetaeg lähedastega ja pere seltsis on tähtsam ja meeldib jäävam, kui mistahes kallis kingitus.

Hoolitse enda ja teiste eest – võta pühade ajal aega puhkamiseks, rahulikuks olemiseks ja oma vaimse tervise toetamiseks.

Märka enda ümber neid inimesi, kes võivad tunda üksildust, hoolige oma lähedastest, külastage oma eakaid tuttavaid ja sugulasi – et mitte keegi ei jääks pühade ajal üksi.

Soovime teile rahuliku ja turvalist pühadeaega!

MIDA TEHA, KUI OLED VÕLGADES?

Võlgadest on võimalik arukalt tegutsedes vabaneda. Kui laenu-maksetega tekib probleeme, siis tuleks võimalikult kiiresti laenuandjaga ühendust võtta, et otsida koos lahendusi. Nii on võimalikud kulutused tulevikus väiksemad.

KUIDAS VÕLANÕUSTAMINE AITAB VÕLA KORRAL?

Võlanõustamise eesmärk on parandada rahalistesse raskustesse sattunud inimeste võimet muutunud olukorras toime tulla ja leida sellele lahendus. Võlanõustaja ülesanne on näha abivajajat ja tema olukorda tervikuna.

HEA OLEKS VÕLANÕUSTAJA POOLE PÖÖRDUDA ENNE, KUI VÕLG ANTAKSE KOHTUSSE VÕI INKASSOFIRMALE SISSENÕUDMISEKS.

KELLEL ON ÕIGUS VÕLANÕUSTAJA POOLE PÖÖRDUDA?

Võlanõustaja juurde on õigus pöörduda kõigil, kes vajavad abi oma rahalise olukorra väljaselgitamiseks või võlgadega toimetulekuks.

Võlanõustaja:

- > kuulab ära, mõistab ja toetab
- > aitab koostada pere-eelarvet
- > selgitab võlgnikule tema õigusi ja kohustusi
- > hindab olukorda
- > aitab suhelda kohtutäiturite, ametiasutuste ja teiste vajalike asutustega
- > ei anna rahalist abi
- > on abiks lahenduste leidmisel, nt maksegraafikute koostamisel, maksepuhkuse taotlemisel, kokkulepete sõlmimisel jmt

MILLAL VÕLANÕUSTAJA POOLE PÖÖRDUDA?

- Kui makseraskused alles hakkavad tekkima või kui elus juhtub sündmus, mille tagajärjel väheneb või kaob sissetulek ning vaja oleks oma kulud ja tulud üle vaadata.
- Kui jäädakse võlgu ja laenu tagasimaksmiseks ei ole piisavalt raha.

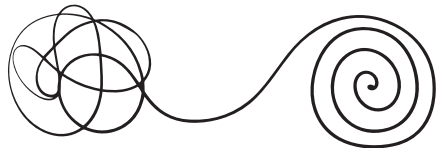
KUIDAS SAADA VÕLANÕUSTAJA JUURDE?

Võlanõustamisteenus on üks kohaliku omavalitsuse korraldatavatest sotsiaalteenusest. Teenuse saamiseks tuleb pöörduda kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakonda, kus suunatakse teid võlanõustaja nõustamisele.

Töötukassa pakub töötuna registreeritud või koondamisteate saanud töötajale võlanõustaja abi. Võlanõustamine on tasuta ja vajadusel saab sellest rääkida enda konsultandile, kes teenust täpsemalt tutvustab.

Võlanõustaja võib ka ise endale otsida ning arvestades teenusele pöörduja vajadusi ja soove on võimalus võlanõustaja ja kohaliku omavalitsusega kokkuleppel saada teenust ka tasuta.

Võlanõustajate kontaktid leiab **minuraha.ee** veebilehelt.

Vändras toimus jõululaat

SILVI AAS
Vändra naisselts

Detsembrikuu teisel laupäeval oli Vändra raamatukogu signat-saginat täis, sest toimus naisseltsi korraldatud jõululaat. Müüjaid oli jõululaadale tulnud rohkesti ja ostjaistki polnud puudust.

Kes leidis midagi sobivat jõuluvana kingikotti panekuks, kes vahvad kindad-sokid-sallid, kes midagi magusat. Laadalt sai osta leiba-saia, kodusinki, suitsuangerjat, piparkoogitaigent ning veel palju muud, mida süda ihaldas.

Laadal tekitas jõulumeeleolu lõõtsamees Lembit. Õpetaja Tiit las-

teaialapsed laulsid kenasti ning õpetaja Kaja väikesed viiuldajad said oma lugudega suurepäraselt hakkama. Lapsed rõõmustasid kohalviibijaid ka vahva tantsuga.

Küllastajaile pakkus silmailu nobenäppude käsitööde näitus-müük ning õpetaja Eda käsitööpoiste jõulukaunistused. Kodukohvikust võis osta meelepärast soolast või magusat. Valik oli väga rikkalik ja kaubal hea minek.

Aitäh meie kandi tublidele inimestele, kes ei pea paljaks veidi vaeva näha, et nuputada, kuidas teistelegi rõõmu teha. Suur tänu kõigile, kes kodust välja tulid ja meie jõululaadast osa võtsid.

Müüjaid oli jõululaadale tulnud rohkesti ja ostjaidki oli palju.

Laadal esinesid nii viiuldajad kui laululapsed.

Vallavalitsus tänab heategijaid jõuluajal

Igal aastal leiavad jõulude eelsel perioodil vabatahtlikud päkapikud tee Põhja-Pärnumaa vallani sooviga toetada majanduslikes raskustes peresid, et igal lapsel oleks võimalik tunda jõulurõõmu.

Teie panus, heatahtlikkus ja soov teha head muudab meie kogukonna jõulud eriliseks – toob rõõmu, soojust ja turvatunde sinna, kus seda kõige rohkem vajatakse.

Vallavalitsus tänab südamest Reelika Tiismaad ja tema vabatahtlikke heategijaid, kes panustavad oma aja, energia ja südamliku hoolivusega igal aastal Põhja-Pärnumaa valla perede laste jõulurõõmu loomisesse. Teie töö ja lahkus

loovad imelist jõulutunnet ning näitavad, kui tugev on meie kogukonna ühtsus.

Samuti avaldame tänu Vändra lasteaiale, vallavalitsuse töötajatele, Maigrit Tederile koostöös Egmont Estoniaga, kes kõik panustasid sooviga teha head majanduslikus raskustes olevate perede kõige pismatele lastele, et iga pisipõnn saaks kogeda imelist ja lahkust täis jõuluaga.

Suur tänu Rauno Lõrentsile, kelle abikäsi aitab kingipakkidesse poota igale lapsele midagi suu magusaks tegemiseks!

Aitäh teile armsad heategijad – koos teeme jõulud kõigile rõõmsaks!

Kaasava eelarve raames said Pärnjõe lapsed endale uue mänguväljaku.

FOTO: MARKO AALMAA

Jõulukink Pärnjõe lastele

MARKO AALMAA
MTÜ Kolm Küla juhatuse liige

Pühapäeval, 7. detsembril, oli Pärnjõel Sireli tee 4 kinnistul tavapärasest rohkem saginat ning õhus hõljus rõõm. Üle hoovi kostsid laste kilked, sest kauaoodatud mänguväljak oli valmis saanud ja ootas lapsi avastama. Uus mänguväljak on justkui jõulukingitus kogukonna peredele ja väikestele seiklejatele.

Uut mänguväljakut oo-

dati juba mitu aastat. Vana mänguväljak oli amortiseerunud ja väsinud ning muutunud ka mängimiseks ohtlikuks. Nii nagu eelminegi, on ka uus mänguväljak valminud MTÜ Kolm Küla eestvedamisel.

Idee sai alguse kevadel, kui Põhja-Pärnumaa vallavalitsus kuulutas välja kaasava eelarve projektkonkursi. Kogukond pani pead kokku ning esitas oma mõtted konkursile. Pingelisel ja põneval hääletusel, kus iga elaniku hää langes olulist rolli,

osutus just Pärnjõe mänguväljak valituks.

Pärnjõe küla tänab südamest kõiki, kes hääletusel meile oma toetuse andsid ning aitasid ühe unistuse reaalsuseks muuta. Tänu teile sai ideest projekt ning peagi ka päriselt eksisteeriv ja käega katsutav mänguväljak.

Mänguväljaku projekteerimise ja ehitamise võttis enda kanda Lapseke.ee. Nad hoolitsesid kogu protsessi eest, sealhulgas ka vajaliku paberimajanduse eest, mida oli märksa roh-

kem, kui esialgu arvata oskasime.

Tulevikku vaadates on soov mänguväljakut veelgi täiendada ja muuta see lastele veel põnevamaks ning lõbusamaks. Meie jaoks on oluline, et lastel oleks õues seikluslik, arendav ja turvaline mängukeskkond. Plaanis on lisada mänguväljaku juurde pingid istumiseks ning kast mänguasjade hoidmiseks.

Soovime lastele rõõmsaid, turvalisi ja seiklusrohkeid hetki uuel Pärnjõe mänguväljakul.

Päkapikupäev Tootsi koolis

CAROLINA LINDVEE
õhtujuht

INGA RAUDSEPP
juhendaja

6. detsembril kogunesid Tootsi kooli 4H noored traditsiooniks saanud üritusele päkapikupäev. Külla tulid meile klubi „Sindila” Sindist ja „Särtsakad Lapsed” Kergust.

Ürituse avas õhtujuht Carolina Lindvee, kes tutvustas nii ürituse statuuti kui ka ajakava.

Esimeseks külaliseks oli koolitaja Tiit Pärnumaa Punasest Ristist koos oma noorima tütreaga. Nad õpetasid noortele esmaabiseid andmise võtteid. Oli vahva, et noored said kõike praktiliselt kaasa teha.

Järgmisena mängisid noored jõulufilmide tundmise kahooti.

Siis tulid külla ürituse kõige pisemad Tammiste lasteaia õpetaja Marge Lumisalu juhendamisel.

Kõlasid armsad jõululaulud ning lõpetuseks

Päkapikupäeval osalejad Tootsi koolis.

õpetasid väikesed laulutdrukud kõigile osalejatele selgeks toreda jõululaulu koos selle juurde käiva liikumisega.

Suur tänu neile, et leidsid sellel kiirel ajal meile külla tulla.

Kui päkapikkudel läheb kõht tühjaks, siis on kindlasti vaja ära süüa üks korralik päkapikuburger, selle eest tahamegi tänada meie toetajaid – Eesti Pagar ja Vändra tarbijate

ühistu ning lapsevanem Terje Ivask.

Kõik teavad, et jõulude ajal tuleb tulega eriti ettevaatlik olla, siis ürituste järgmised külalised olidki vabatahtlikud Hegert Vesik ja Kalmer Kaljula Koonga päästekomandost. Igal noorel oli võimalik ise vett lasta, uurida tuletõrjeautot ja jälgida üht korralikku plahvatust. Noored said toreda kogemuse.

Taas oli aeg mängida

kahooti, seekord jõulufilmide tundmises.

Et üritusest jääks vahva mälestus, siis jagasime noored gruppideks ja hakkasime meisterdama oma suurt päkapikuraamatut. Kokku tuli 9 lehekülge noorte oma joonistustest. Raamatu kingime nüüd Tootsi raamatukogule, kus kõik saavad seda vaadata.

Järgmisena asusid noored ise tegema võileibu, puuviljavaagnaid ja kaunistama küpsisetorti.

Muidugi ei puudunud ürituselt ka lustakad seltskonnamängud.

Täna oma klubisid ja noori, kes üritusele tulid. Samuti tahame öelda veel suur tänu meie toetajatele – Põhja-Pärnumaa vallavalitsus, Pärnu põgenemistoad, Hobinurk Vesikilt, Teise ringi kaup, 4H, Expressions, päästekomandost ning Hellar & Pojad OÜ.

Soovime kõigile kaunist jõuluaga ja imelist uut aastat!

Kärmed Tootsivad lõpetavad aasta 28. detsembril Tartus Ahhaa keskuses.

Pühademõtteid

ANTS KIVILO

Advendi ja jõulu-pühade aeg saab läbi, saabub uusaasta, peale seda kolmekuningapäev.

Algab igapäevane elu, pühad on selleks korra lõppenud. Uusaastapäeva algab uus kalendriaasta, aga enne seda on vanaaastaõhtu, mis on sajandite jooksul olnud inimsaatusennustamise aeg. Valati tina või küünlarasva, valatavate kujude järgi ennustati tulevikku.

Vanaaastaõösel, pärast südaööd mindi õue hääli kuulama, tänapäeval raketite laskma või vaatama. Häälest – kirikukellad kuulutasid surma (mina ise arvan, et kirikukellad kuulutavad rõõmu, rahu, igatsust ja lootust paremale homsele), naer ja kilked pulmi, lapse nutt lapse sündi jne.

Iseenesest mõista oli vanaaastaõhtu toidulaud väga rikkalik, toitu ei tohtinud laualt ära viia, sööma pidi vähemalt seitse korda.

Kolmekuningapäevast. Algselt tähistati 6. jaanuaril Kristuse sünnipäeva. Legend räägib, et Kristuse leidsid taevast süttinud tähe järgi kolm idamaa tarka ning tänapäeva teadus kinnitab seda kui fakti. Pärast Kristuse sünnipäeva nihutamist jõuluajale sai 6. jaanuaril tavaks kolmekuningapäeva tähistamine.

Viimastel sajanditel on

gi kolmekuningapäeva peetud enamikes Euroopa maades ja ka Eestis jõuluaaja lõpuks. Tavaliselt viidi jõulu- ja näärikuused just sel päeval toast välja. Tänapäeval korjatakse võimalusel jõulukuused kokku ja põletatakse need pidulikult. Lastele oli nii jõulupuu ehtimine kui ka jõuluehete kokku korjamine rõõmsaks tööks ja õiguseks.

Vanaaastaõhtu ja eelnev advendiaeg on endasse vaatamise ja muutuste aeg. Antakse tihti palju lubadusi endale ja ka teistele. Mis nendest lubadustest saab?

Me võiks oma lubadused paberile kirja panna ja aeg-ajalt vaadata, mis nendest on saanud. Vastavalt olukorrale tõdeda, kas kõik on hästi või peab midagi muutma.

Soovin rääkida ühe idamaade loo. Ühes külas istus kaevul tark. Mööda teed kõndis rändur, kes jõudis kaevu juurde. Rändur küsis kaevul istuvalt mehelt: „Millised inimesed selles külas elavad?“, mille peale küsis tark vastu: „Millised inimesed teie külas elavad?“ Rändur vastas: „Meie külas elavad kiuslikud, ahned, liiderlikud, vastikud, pahad inimesed.“ Tark vastu: „Meil samasugused.“

Rändur jätkas kurvast oma teekonda. Paari päeva pärast tuli teine rändur, küsimused olid samad, kuid vastused erinevad. Meie külas elavad rõõmsad, lahked, abivalmis, ar-

Vändra Martini kirik.

mastavad inimesed. Tar- ga vastus oli: „Meie külas elavad täpselt samasugused inimesed.“ Rändur suundus rõõmsal meele külla puhkama. Küsimus: „Kummale rändurile tark valetas?“ Loodan, et te kõik saate natukene mõtlemisainet ja ilmselt on ka vastused erinevad, kuid kõik algab ikkagi meist endist.

Täna on meie ees kaks suurt eesmärki:

Kiriku renoveerimine ja hooldus, et säilitada seda väärikat hoonet tulevastele põlvkondadele – „Toetus

Vändra kirikule“ (vanim hoone Vändra alevi).

Vändra kiriku arendamine kriisivalmiduse ja kerkuskeskusena, et tagada meie valla elanikele turvaline varjumispaik ja vaimulik tugi ka keerulistel aegadel – „Kerkuskeskuse projekt.“ See algatus ei ole ainult kiriku huvides, vaid kogu valla inimeste hüvanguks, et meil oleks olemas koht, kus inime- ne saab tuge nii ihule kui hinge- le, olenemata usulisest kuuluvusest. Meie kogudus on alati olnud kohal – ristimisel,

leinas, rõõmus, rahuvalves ja abis, siis kui elu seab katsumusi.

Toetuse saab kanda Eesti evangeelse luterliku kiriku Vändra Martini koguduse arveldusarvele EE972200221051849073 Swedbankis. Selgitusse palun märkida: „Toetus Vändra kirikule“ või „Kerkuskeskuse projekt“.

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Vändra Martini Kogudus on kantud tulumaksusoodustusega ühingute nimekirja. Juriidilised isikud saavad teha nimekirja kantud ühingu-

tele kingitusi ja annetusi alltoodud piirmäärade raames maksuvabalt. Maksuvabastuse piirmääradeks on: 3% kalendriaasta algusest kasvavalt isikustatud sotsiaalmak- suga väljamaksete sum- mast või 10% kalendriaas- ta 1. jaanuariks lõppenud maksumaksja viimase majandusaasta kasumist.

See on reaalne võima- lus anda oma panus Vändra tulevikku nii, et sellest võidab kogu kogukond.

Kui teie ettevõtte on võimalik toetada Vändra kiriku renoveerimist või kriisivalmiduse projekti, oleksime väga tänulikud. Iga panus – olgu suur või väike – on samm edasi kogukonna ühtsuse, turvalisuse ja vaimse tugevu- se suunas. Teie ettevõtte tugi on siin hindamatu väärtusega.

Jumal õnnistagu teid ja teie ettevõtet heade tegude eest, et Vändra kogukond võiks püsida tugev, ühtne ja lootusrikas – nii heas kui keerulises ajas.

Kui soovite lisainfot projektide või annetuste kasutuse kohta, vastame rõõmuga. Meie ukse- ja süda on alati avatud.

Kontakt: Õpetaja Ants Kivilo, tel 5396 0574, dia- kon Hanno Saks, tel 525 0655.

Soovin teile kõigile õnnistatud aastalõppu ja uue, parema ja rõõmsama aasta algust.

Lugupidamisega õpetaja Ants Kivilo, diakon Hanno Saks, juhatus, nõukogu ja kõik kiriku liikmed!

Head aastavahetust Tartust

ALDO KALS

See oli 1960. aasta hilissügisel, kui Pärnu-Jaagupi keskkooli esimes- te lendude agarate õppuri- te Heino Annusveri, Alo Liivi, Sulev Saare jt algatu- sel tulid Emajõe linna õp- pinud jaaguplased kokku Eesti põllumajanduse aka- deemia ühiselamusse Nooruse tn 1. Kuulsin seda Jaagupi kooli emakeele- õpetaja Jutta Kubja käest ning jäi mulje, et oli pan- dud alus korrapärasele jaaguplaste kokkusaamis- tele.

Kui ise 1967. aastal Tar- tusse suurt kooli tuln, ei leidnud ma sellest algatu- sest enam midagi. Küll aga oli meie õppureid, kel- lega sai asju ajada, Emajõe Ateenas arvukalt. Nii toi- muski 2. märtsil 1968 üli- kooli kohvikus pärnujaa- guplaste suursuurtulek ja seda järjepanu veel ena- ma kui poole sajandi jook- sul.

Meie kokkutulekute üks võtmeisikuid, keskkooli 26. lennu vilistlane Jaan

Pärnujaaguplased Lydia hotelli valges saalis. Seisavad esireas (vasakult): Tiina Sõber, Milvi Eamets, Ülle Kuusik, Malle Ratassepp, Aime Kärner, Kristi Sai ja Jaan Lusikas, teises reas (vasakult): Arvo Järvet, Henri Kuusik, Airi Lasman, Margo Sai, Helen Sai ja Heidi Sai. Istuvad Mall ja Aldo Kals.

Lusikas on öelnud kodu- loohuvilistele kuldse lau- se: vaid kirjutatud ajalugu on ajalugu. Nii saigi mõni aasta tagasi Jaan Lusika ja mitme teise sponsori ra- hastamisel ilmutatud väi- ke raamat „Pärnu-Jaagupi üliõpilasselts Jakobia 1968–2018“, kus kirjas 88 kokku- tulekut ja muu nendega seonduv.

Pool sajandit peaks ole- ma piisavalt palju, et kriips alla tõmmata, laia- li minna ja loorberil puh- kama jääda, aga võta nä- pust. Ikka ja jälle leiavad

jaaguplased põhjuse, et veel Tartus kokku tulla. Seekord andis tõuke koh- tumiseks teadmine, et ke- set Tartu linna on uhke hotell ja restoran Lydia, kus on ka sõjaväelasele Harald-Mattias Holmle pühendatud valge saal.

Kes pisut Jaagupi aja- looga kokku puutunud, see teritas niisuguse teate peale kõrvu, aga esialgu see nii jäigi. Kui aga hotel- li omaniku Neinar Seliga sai sel teemal juttu aetud, kiitis ta jaaguplaste kok- kutuleku valges saalis

heaks. Ja nii juhtuski, et 28. novembril oli üle tosi- na jakobilast Lydia hotelli teisel korrusel avaras saa- lis uhke laua taga.

Eesti Vabadusristi kava- ler Harald-Mattias Holm (1897–1970) oli sündinud ja koolis käinud Pärnus. Te- ma õde Irja Piir oli aasta- tel 1936–1939 Pärnu-Jaagu- pi teemeistri proua ning Jaagupi naiskodukaitse osakonna esinaine.

Teemaga haakus meie hulgas olnud Kaitseliidu Korbe malevkonna juhtiva tegelase major Margo Saia,

tema proua Kristi ja Jaa- gupis keskhariiduse saa- nud ning Tartus õppinud ja õppivad tütreid Heleni ja Heidi osavõtt üritusest. Margo esinemine oli kui värske tuulepuhang mei- le, kes me peaaegu mida- gi enam Jaagupi elust ei tea.

Aasta 2025 juhtus olema juubelirohke – oli kooli 345., Jakobi luteriusu ko- guduse 700. ja omamehe Jaan Lusika Tartus juhitud Husqvarna firma Eestis oleku 50. aastapäev, lisaks kohal olnud rektoriproua Aime Kärneri väärikas tähtpäev (tema sünnikodu Pärnu-Jaagupi kihelkon- nas, Sõõrike kunagise mõisa ja meierei mäles- tusseina ja -tahvli ees sä- rasid 17. augustil aastaid küünlad Helenurme asun- duse 1941. aasta põletami- se meenutamiseks).

Jaagupi keskkooli 2. lennu vilistlase Milvi Eametsa (Tõnsing) läheda- sed koolikaaslased 1. ja 2. lennust olidki need, kes 65 aastat tagasi jaaguplasi esimest korda Tartus kok- ku kutsusid. Seda on van-

kumatu järjekindlusega järginud kohalolnud jako- bialased Arvo Järvet, Ülle Kuusik (Toome), Tiina Sõ- ber (Härm) ja Malle Ratasepp (Jürgenson). Hea sõ- naga meenutame „tähtede paraadi“, kelle osalusel me aastaid koos käisime – Martin Andreller, Kaimo Andresson, Heino ja Helle Artel, Juhan Aul, Herta El- viste, Kattri Ezzoubi, Ilse Hamburg, Kalju Idvand, Jaan ja Mart Jaagus, Tiina Kaalep, Krista Kivisalu, Jaan Laanemets, Rait Maruste, Merike Mäe- mets, Ain Mäesalu, Ants Peetsalu, Rain Poolen, Ka- trin Raa, Jüri Raidla, Jaan Reimand, Aarne Sellin, Alma Selge, Aleksander Šef- fer, Alo Tilk, Juhan Toimet, Arvo Tomson jt.

Andsin edasi tervituse jakobialaselt, loomade hoidjalt ja ravitsejalt Kaie Päikeselt ning oma sõbralt Ilmar Vananurmelt kõigi- le kohalolijatele kingituseks tema ajaloolise romaani „Petserimaa taevahelinad“ (Võru, 2024). Lisaks näpu- täis raskeid raamatuid suurema vaeva nägijatele.

Laste hambaarst: kaaries on kodus ravitav haigus

KRISTINA TRAKS

Küllap soovib iga lapsevanem, et tema lapsel oleksid terved ja ilusad hambad. Vanematel on seejuures võtmeroll, sest just kodune suuhügieen ja toitumisharjumused määravad ära, kas kaariese saab kontrolli alla või mitte. „Kaaries on kodus ravitav haigus,” sõnab laste hambaarst dr Piret Jänes.

Dr Jänese sõnul on lapsevanemate roll ja vastutus lapse hea suutervise osas väga suur, sest hammaste tervis saab alguse juba ajal, mil beebi on veel ema kõhus. Nimelt mõjutavad ema rasedusaegsed tervisevalikud tulevase hambaid üsna otseselt. Näiteks kui ema armastab väga magusat, õpib laps juba emaülas ära magusa maitse, kuna puutub sellega kokku lootevee kaudu. Suure tõenäosusega armastab ka tema tulevikus väga maiustamist.

„Lapse hambaid mõjutab see, kui tervislikult ema toitub – kas ta saab piisavalt vitamiine ja mineraale, mis on olulised lapse hambaalgete arengumisel,” räägib dr Jänes. „14.–16. rasedusnädalal hakkavad arenema piimahambad. Jäävate lõikehammaste ja esimeste purihammaste alged moodustuvad aga juba 6. raseduskuul ning päris raseduse lõpus algab nende kogu eluks jäävate hammaste mineraliseerumine.”

Tulevane ema peaks dr Jänese sõnul kindlasti hoolitsema oma suuhügieeni ning hammaste tervise eest ja kasutama võimalust tervisekassa toel hambaravi saada. Ta toob välja, et rasedatel tõuseb suu- ja hambahaiguste risk ning sageli on mureks igemete veritsus. Kui emal on lapseootuse ajal igemepõletik, siis uuringute järgi esineb suurem tõenäosus lapse enneaegsuseks ja madalaks sünnikaaluks. Lisaks on ka näidatud, et ema kõrge stressihormooni (kortisooli) tase raseduse ajal ning tulevase lapse hammaste ja suu tervis on omavahel seoses.

„Kui raseduse aeg on emale stressirohke ja esineb tervisemuresid (raua puudus, D-vitamiini ja kaltsiumi puudus, rasedusaegne diabeet), siis mõjutab see lapse hammaste emaili arengut, mis omakorda tähendab, et tema hambad on kaariese suhtes vastuvõtlikumad ja võivad hakata kergemini lagunema,” räägib dr Jänes. „Mures ja äreval emal

Lastestomatoloog Piret Jänes.

FOTO: ERAKOGU

on sageli rahutu laps, kes võib vajada rohkem rahustavaid tegevusi nagu luti või pöidla imemine. Need halvad harjumused aga võivad viia hilisemate hambumusanomaaliat tekkeni.”

Esimest korda lapsega hambaarstile

Üsna tihti näeb hambaarst olukorda, et väikelapsega tullakse hambaarstile alles siis, kui hammastega on juba mingi mure. „Idealis võiksid lapsevanemad imiku ja väikelapse suutervise ja hambahaiguste ennetamise võtte osas olla nõustatud juba enne lapse päris esimest hambaravivisiiti. Tervisekassa poolt on ette nähtud hambaravihüvitis ka alla üheaastase lapse emadele. Sel visiidil peaks ema enda hambaarst tegema esmase nõustamise ka lapse suutervise osas. Minu unistus on, et tulevikus on Eestis iseenesest mõistetav, et laste hambaarsti töö juurde käivad suu- ja hambahaiguste ennetamise konsultatsioonid juba kõhubeebide ja imikute vanematele,” sõnab hambaarst.

Lapse endaga võiks hambaarstile esimest kor-

da tulla siis, kui ta juba asjadest veidi aru saab ja on valmis arstiga koostööd tegema. Näiteks 2,5–3-aastasele saab tutvustada hambaarsti töövahendeid ja võib-olla ka tema hammastele pilgu peale heita. Esimesel visiidil ei peaks kindlasti olema eesmärk hambaid ravida.

Hambapesu alates esimese hamba ilumisest Hambaarsti sõnul on väga oluline alustada lapse hammaste pesemist ajast, mil suhu tuleb esimene piimahammas ehk tavaliselt umbes 6kuuselt. Seda tehakse hommikul ja õhtul alguses mehaaniliselt harjates, kuid alates 1,5. eluaastast on soovitatav hakata kasutama fluoriidiga hambapastat. Algu- ses on pasta kogus riisite- rasuurune, alates kolmandast eluaastast aga juba hernetera mõõdus. Lapse hambaid peseb lapseva- nem.

Mõnikord võib kuulda suhtumist, et piimahambad ei vaja hoolt, kuna tulevad ju nagunii ära. „Kindlasti tuleb hoolitseda ka piimahammaste eest ja mitte neid alahinnata. Kui piimahambad on katki, siis suure tõenäosusega

saavad kaariese kahjustuse ka jäävhambad,” sõnab dr Jänes. „Lisaks võivad lagununud hambad mõjutada seda, kuidas laps süüa saab. Katkiste hammaste- ga pole võimalik toitu korralikult närida ega sellest toitained kätte saada, mis omakorda mõjutab seetrakti arengut. Kui piimahambad on lagunemise tõttu varakult eemaldatud, võib see mõjutada kõne arengut ja lõualuude kasvu. Laps võib edaspidi vajada kulukat ja pikaajalist ortodontilist ravi. Samuti võivad puuduvad või katkised hambad mõjutada lapse enesehinnangut.”

Dr Jänes rõhutab, et terve jäävhammaste tuleku eelduseks on see, et väikelapseas on suuhügieeni ja toitumise osas olnud kõik korras. „Toitumise koha pealt on näiteks oluline, et laps sööks sellist toitu, mis nõuab närimist. Ehk kui tal on hambad suus, siis peaks imemise funktsioon asenduma mälumise- ga. Nõnda saavad tööd mälumislisased, lõualuud arenevad normaalselt ja tulevastes jäävhammastel on lõikumiseks ruumi. Kui laps istub ise, siis peaks ta jooma tassist, mitte luti- pudelist või nokatassist.”

LÜHIKE HAMBAMEELESPEA LAPSEVANEMATELE

Hambapesu algus. Alusta lapse hammaste pesemist siis, kui talle tuleb suhu esimene piimahammas. Hambaid pestakse hommikul ja õhtul ning see reegel kehtib läbi kogu elu.

Milline pasta? Kasuta fluoriidiga hambapastat.

Vanemlik abi hammaste pesul. Abista hammaste pesemisel tütarlast kuni 7. ja poissi kuni 10. eluaastani. Jälgi ka teismelise puhul, et laps hoolitseks suuhügieeni eest.

Tähelepanu toitumisharjumustele. Loo kodus hambasõbralikud toitumisharjumused. Näiteks väldi näksimist põhitoitukordade vahel ja eelista toitusid, mida näritakse, mitte ei imeta.

Leia lapsele varakult hambaarst ja tee temaga koostööd. Kindlasti tuleb lapsega esimest korda hambaarsti juurde minna enne tema 3. sünnipäeva. Kui tihti hambaarsti juures käia, otsustab hambaarst lähtuvalt sellest, mille line on seis suutervisega.

Käi lapsega rutiinsetes tervisekontrollides. Pe- rearstikeskuses toimuvad tervisekontrollid sünnist kuni koolimineku- ning seejärel vanuses 11–12 ning 15–16, kooliõe juures toimuvad kontrollid 1., 3., 7. ja 10. klassis. Nii pe- rearsti kui kooliõe juures toimuvad kontrollis tehakse lapsele ka esmane suuõõne kontroll ja antakse suuhügieeni eest hoolitsemise soovitusi.

Allikas: lastestomatoloog Piret Jänes

Koolilapse hambad

Kooli minnes muutub lapse elus päris palju: ta saab juurde rohkem iseseisvust ja justkui üleöö kasvaks väike laps suureks. Dr Jänes ütleb, et ta näeb oma töös päris tihti olukorda, kus vanemad panevad eelteismelisele liiga suure vastutuse oma hammaste eest hoolitsemisel ning just selle tõttu hakkab sel perioodil suuhügieen lonkama. „Selles vanuses laste peenmotoorika ei ole veel nii hästi arenenud, et nad saaksid ideaalse hambapesuga ise hakkama,” ütleb ta. „Soovitav on, et vanem peseb tütarlapsel hambaid kuni seitsmenda ja poisil kuni kümnenda eluaastani. Nad tõesti vajavad vanemlikku abi hammaste pesemisel ja nii saab ennetada kaariese teket.”

Tihti peale muutuvad kooli minnes ka lapse toitumisharjumused – on rohkem näksimist ja magusa söömist, sest lapsel tekib taskuraha, mida ta saab oma äranägemise järgi kulutada. Hammastele aga sellised toitumisharjumused muidugi kasuks ei tule ja nii näitavadki uuringud, et 6–12aastastel lastel suureneb märgatavalt kaariese esinemine. Lisaks hakkavad hambad vahetuma ja suus logisema ning see võib hambaarsti sõnul mõnele lapsele olla nii häiriv, et ta ei ole nõus liukuvat hammast puudutama ning taas kannatab suuhügieen.

Hormoonide mõll teismelisena puudutab ka hambaid

Teismee hormonaalsed muutused mõjutavad ka suud: nüüd võib kergemini tekkida igemepõletik, igemed võivad pesemise ajal veritseda, süljevool väheneb või muutub sül-

happelisemaks, mis omakorda suurendab hamba- aukude tekke riski. Teismeliste levinud mure aknega koos võib esineda rohkem suukuivust, mis loob pinnase hambakivi kiiremaks tekkeks. „Need on kõik sellised teemad, millest noore inimesega peaks rääkima ja mida ta peaks teadma. Kasvõi selleks, et ta ei ehmataks ära, kui näeb hambaid pestes veritsemist,” ütleb dr Jänes.

Tema sõnul on ka küllalt tavaline, et 12–14aastastel tekib trots igasuguste hügieeniteemade suhtes. „Sel ajal toimub kehas nii palju muutusi ning laps ei ole lihtsalt psühholoogiliselt valmis seda kõike taluma. Tal võib tekkida vastumeelsus kõigi ja kõige, sh hammaste pesemise suhtes. Vanematelt nõuab see aeg suurt kannatlikkust ja järjekindlust, et ikkagi hügieeni nõuda,” sõnab hambaarst. „Just sel põhjusel ei ole alati soovitatav kosmeetilist ortodontilist ravi teha varem kui 15–16aastasele ehk siis, kui ta on selleks sotsiaalselt küps ja motiveeritud hoolitsema oma suuhügieeni eest laitmatult.”

Dr Jänes rõhutab, et hambaarst saab igas vanuses lapse suutervist mõjutada vaid kümnendiku osas ja kaaries on kodus ravitav haigus. „Me võime teha hambad korda ja ilusaks, aga kui kodused toitumisharjumused ja suuhügieen ei muutu, siis me kaariest kontrolli alla ei saa,” nendib ta. „Kahjuks näen hambaarstina aegajalt ka olukordi, kus lapsele on tehtud juba mitu korda narkoosis hambaravi, kuid kuna kodune taustsüsteem ei muutu, jätkub ka hammaste lagunemine. Vanemad peaksid võtma rohkem vastutust laste hammaste tervise eest.”

Pärnumaa meistrivõistlused peeti sel korral Vändras.

Adrian Välja on Eesti meister

MTÜ SUURE KARU POJAD JUHATUS

25. oktoobril toimusid Jõgeval U8 ja U10 Eesti meistrivõistlused sumomaadluses, kust tulime tagasi kolme medaliga.

U8: –23 kg Adrian Välja Eesti meister; –26 kg Karlos Pert 3. koht; –35 kg Johannes Viir 7. koht.

U10: +40 kg Mia-Romily Margus 3. koht; +40 kg Kristella Künnapas 5. koht.

Noori juhendasid Vaiko Välja ja Kened Mägisalu.

1. novembril toimusid Orissaares Voldemar Väli mälestusvõistlused ning võistlustules olid meie klubist seekord Adrian ja Andero Välja.

Adrian Välja –22 kg 1. koht/ (–26 kg 5. koht)

Andero Välja –38 kg 1. koht.

Aitäh perekond Väljale, et võtsid ise sõidu ette.

8. novembril peeti Viljandis Martin Kleini mälestusvõistlusi ja Balti karikavõistlusi.

M. Kleini mälestusvõistlustel võitis Delisia Pert kehakaalus –39 kg esikoha ning Balti karikavõistlustel saavutas Jürgen

Silling kehakaalus –79 kg neljanda koha.

Poisid käisid maadlemas Maardus Aleksander Abergi mälestusvõistlustel.

U13: –24 kg Adrian Välja 2. koht; –38 kg Raiten Tiismaa 5. koht; –60 kg Robin Ostra 5. koht; +70 kg Oskar Perner 3. koht.

15. novembril tõime Voo-remaa auhinnavõistlustelt Vändrasse kuus medalit. Tegemist oli rahvusvahelise turniiriga, kuhu oli kohale tulnud 251 maadlejat kogu Baltikumist.

Tüdrukud: –40 kg Delisia Pert 1. koht.

Poisid U9: –25 kg Karlos Pert 2. koht.

U11: –26 kg Karlos Pert 2. koht; –38 kg Raiten Tiismaa 2. koht; –38 kg Jasper Jürimäe 3. koht.

U15: –85 kg Lukas Perner 3. koht.

29. novembril peetud Tapa rahvusvahelisel maadlusturniiril saavutas Raiten Tiismaa U17 arvestuses kaalukategoorias –38 kg kolmanda koha ning Kened Mägisalu täiskasvanute seas kaalukategoorias –67 kg samuti kolmanda koha.

Samal päeval toimus

Soomes A. Haavisto memoriaalvõistlus (UWW turniir), kus täiskasvanute arvestuses saavutas Andreas Välja kahe matsivõiduga neljanda koha. See oli Andrease jaoks debüüt täiskasvanute UWW turniiril.

Detsembri alguses korraldasime Pärnumaa meistrivõistlused U13 kreena- ja naistemaadluses. Osalejaid oli kokku 72 noort kolmest klubist.

Pärnumaa meistriks tulid Raiten Tiismaa, Robin Ostra, Lukas Toom, Remi Kiveste ja Karlos Pert.

Hõbemedali saavutasid Ramon Tuisk, Salem Abo Aly, Andero Välja, Jasper Jürimäe, Aaron Johannes Õunapuu, Keven-Kenneth Põder, Stella Raun, Delisia Pert ja Lauraliisa Madisson.

Pronksise autasu said kaela Oskar Perner, Mati Elmar Madisson, Jasper Lorentson, Lembitu Ilves, Rohan Ruberg, Johannes Viir, Timo Rand, Adrian Välja, Miia Sofia Voksep ja Andra Ilves.

Jürgen Silling saavutas maadlusturniiril Märjamaa Kapp kehakaalus –77 kg kolmanda koha.

LÜDIGI SAALI
Kevadhooaeg 2026

LÜDIGI SAALI

KOORIMUUSIKA ÕHTU

30. jaanuaril kell 19.00

Segakoor Latviya
Dirigent Māris Sirmāis

Piletid:
Sooduspilet 20€
20. märtsi kontsert 30€
Täispilet 25€
20. märtsi kontsert 35€
Pass 90€ (4 kontserti)
Toetajapass 170€ (4 kontserti)

Piletid saadaval Vandra Kultuurimajas, Piletilevis ja kohapeal (Kooli 13, Vändra).
Kontsertide algusaeg kell 19.00. Uksed ja kohvik avatakse kell 18.00

LÜDIGI SAALI
Kevadhooaeg 2026

LÜDIGI SAALI

VABARIIGI AASTAPÄEVA KONTSERT

20. veebruaril kell 19.00

Lonitseera

Piletid:
Sooduspilet 20€
20. märtsi kontsert 30€
Täispilet 25€
20. märtsi kontsert 35€
Pass 90€ (4 kontserti)
Toetajapass 170€ (4 kontserti)

Piletid saadaval Vandra Kultuurimajas, Piletilevis ja kohapeal (Kooli 13, Vändra).
Kontsertide algusaeg kell 19.00. Uksed ja kohvik avatakse kell 18.00

HENN LAHESAARE MÕTISKLUSED

Arst aitab, haige hävitab

Mul oli hiljuti vestlus arstiga, kes peab doktori ametit juba pikka aega. Temaga vesteldes koorus jutust välja kurb tõde – sageli käitub patsient täpselt vastupidiselt arsti nõuannetele. Doktor rääkis mulle patsiendist, kelle tervis nõudis doktori poolt soovitatud eluviisi muutmist. Aga paraku jäi see täitmata. Doktoriga vestlustele vaatamata jäi patsient sõbraks nii viinaklaasi kui tubakaga ning põõras nõuannetele ja õpetustele selja. Ja selle kõige tagajärjel sai patsiendist invaliid. Nii et enne mõtle ja alles siis kõlista klaasi.

Kutsu päästis peremehe

Koerast ja tema olemusest on palju räägitud. Mulle rääkis juhtunust koolivend, kes kahjuks puhkab igavest und. Aga

varasemalt oli neljajalgne sõber mehe päästnud surmasuust. Mees komistas ja kukkus ning jäi maha lebama. Pere-mehe koer hakkas haukuma ja andis sellega märku, et midagi on juhtunud. Õnneks ei jäänud see möödujatele märkamata ja leidis inimene, kes kutsus kiirabi. Kõik sai õnneliku lõpu.

Uhke kuusk ja küünlasära vallutavad südame

Käes on aeg, mida kõik ootavad – jõuluaeg. Küünlad, verivorstid, sült, õlu, vaiksed laulud – see kõik käib jõuludega kaasa. Tõsi, veel hiljuti oli aeg, mil jõulud olid keelatud. Õnneks on kõik selles osas muutunud. Tahaks soovida kõigile õnnelikke jõule, küünlasära, vaiksusi ja südamlikke jõululaule. Häid jõule ja ilusat uut aastat kõigile.

Pärnu-Jaagupi võistkonnad jõudsid esikolmikusse

ANNE-MAI TAMMELEHT
Pärnu-Jaagupi spordikeskuse juhataja

Novembri lõpus toimus saali jalgpalliturniir Virtsu cup 2025, mis pakkus osalejatele ning kaasa-elajatele palju pinget ja võitluslikke hetki. Turniiril osales viis võistkonda, nende seas ka Pärnu-Jaagupi noored vutimängijad, kes olid väljas kahe tiimiga. Mõlemad võistkonnad näitasid turniiri vältel tugevat iseloomu, tahet ning võitlusvaimu, võideldes igas kohtumises lõpuvileni.

Pärnu-Jaagupi I võistkond esines turniiril suurepäraselt ning saavutas kokkuvõttes teise koha. Võistluse võitis Risti / Nõmme Kalju, kellega Pärnu-Jaagupi esindusvõistkond kogus võrselt punkte. Risti võistkond teenis esikoha tänu paremale väravate vahele.

Pärnu-Jaagupi II võistkond teenis tubli kolmanda koha, pakkudes vastastele igas mängus tõsist konkurentsi.

Mängud kulgesid väga huvitavalt ning tasavägiselt. Mitmed Pärnu-Jaagupi võistkondade võidud sündisid alles viimastel sekunditel. Turniir oli igati emotsionaalne ja õpetlik ning andis meie mängijatele väärt kogemusi ja julgust tulevikuks.

Pärnu-Jaagupit võistkondi esindasid: Greder Liik, Romet Bašmanov, Marten Tombak, Arthur Toomenurm, Artur Väljar, Marten Rahu, Sander Blande, Andre Mägi, Andris Mägi, Samuel Oviir, Magnus Oviir, Oskar Mets, Karl Ole, Grerory Liik, Markus Lensment ja Karl Rüütel.

Suur tänu treener Aleksei Galkinile ja turniiri korraldanud Lõuna-Läänemaa jalgpalliklubile.

Pärnu-Jaagupi I võistkond (sinistes särkides) saavutas saali jalgpalliturniiril Virtsu cup teise ning Pärnu-Jaagupi II (punastes särkides) kolmanda koha. Paremalt treener Aleksei Galkin.

FOTO: ERAKOGU

Talvemaraton stardi ootel.

Vändras joosti talvemaraton

AIN KIVILAAN
teabespetsialist

Detsembri alguses joosti Vändra ümbruses järjekorras juba 22. talvemaraton. Osalejaid oli Vändrasse kokku tulnud 15 välisriigist ning kokku osales neljal eri distantsil 221 jooksusõpra.

Maratonidistanstil oli osalejaid 51 ning poolmaratoni läbis 70 jooksjat. Ka-

hel lühemal, 14- ja 7-kilomeetrisele distantsile, oli osalejaid vastavalt 28 ja 72.

Osalejaid oli Vändrasse sedapuhku kogunenud Kanadast, Soomest, Iiri-maalt, Lätist, Poolast, Norrast, Rumeeniast, Jaapanist, Suurbritanniast, Leedust, Prantsusmaalt, Itaaliast, Belgiast, Ukrainast ja Rootsist.

Maratonidistanstil saavutas esikoha Ahti Nuga, kes triumfireeris Misp

TULEMUSED

VÄNDRA TALVEMARATONI PARIMAD

- Maraton**
Mehed
1. Ahti Nuga 2:45.23
2. Pēteris Cābulis (Läti) 3:03.29
3. Margus Luhtoja 3:08.35
Naised
1. Kristiina Ott-Rätsepp 3:36.34
2. Ritve Reinumäe 3:50.39
3. Helen Otto 3:56.56

- Poolmaraton**
Mehed
1. Aleksandr Kuleshov 1:14.05
2. Rait Palo 1:19.31
3. Meelis Mäe 1:20.51
Naised
1. Anni Kingsepp 1:27.18
2. Annika Roosleht 1:32.30
3. Pille Visser 1:37.40

- 14 km**
Mehed
1. Marko Teinburk 57.34
2. Mārtiņš Ruciņš (Läti) 1:02.39
3. David Dew (Suurbritannia) 1:03.20
Naised
1. Lisett Alt 1:03.35
2. Kati Randviir 1:13.40
3. Triin Maran 1:23.26

- 7 km**
Mehed
1. Martin Tarkpea 24.43
2. Silver Mitrahovits 26.40
3. Hannes Kiipus 27.03
Naised
1. Pille-Triin Borgmann 33.50
2. Lisandra Mäe 34.11
3. Elise Joost 34.26

Allikas: nelson.raceresults.com

korraldatud talvemaratonil juba kolmandat korda järjest. Võidumees oli ühtlasi ainuke, kes jõudis finišisse ajaga alla kolme tunni.

Värvikama osa maratoni distantsil osalejatest moodustas kümme Suurbritannia liitlast, kes teenivad Tapal. See seltskond läbis maratoni distantsi vaheldumisi kõndides ja joostes, endil suured seljakotid seljas ning jalas sõjaväesaapad. Kergemaks ei teinud nende olemist ka see, et pikemate distantside osalejad said jooksu teises pooles endale kaela korraliku paduvihma.

Kõik võistlusel osalejad said peale finišit nautida sööki-jooki ning sauna. Mälestuseks seekordsest üritusest sai iga jooksusõber medali ning diplomi.

Mispo korraldatav kevadine Vändra maraton pole enam üldse mägede taga.

Pärnjõe AASTALÕUPIDU
26.12.2025 KELL 20.00

Meeleolu loovad Anne Loho ja Rivo Rehe
Esineb ka meie küla särav punt **KRÕÖT JA KRAADED**

Lauale haara endale meelepärase kaasa. **Pilet 10,-**

Laudade broneerimine: Maarja 53602003, Marko 56663356

KAISMA PIDU
"AASTALÕPU OOTEL"
KAISMA RAHVAMAJAS
20.12.2025
KELL 20.00

Pilet ainult eelmüügist 15 eurot. Eelmüük toimub kuni 12.12.25 või vabade kohtade täitumiseni.

Laua suupisted ja tervitusjook

Tantsurüpp Zahira

Ansambel MaMa

Info ja laua broneerimine Imbi 53087473

AASTALÕUPIDU

Suure Jõe Rahvamas
27.detsembril 2025

Tantsuks mängib RIVO REHE

Uksed avame 20.30
Ansambel alustab 21.00

Pilet 10€

Üllatusesinejad

Meelepärast lauale võid ise kaasa võtta, kuhu, tee maja poolt.

Info ja kohtade broneerimine tel. 5120893 Haldi

VÄNDRA RAAMATUKOGU KAMINASAALIS
7. JAANUARIL 2026
KELL 13.00

KOHTUMINE LOODUSFOTOGRAAF

**KARL-ANDER
ADAMIGA**

ILMUMAS ON JÄRG TEMA RAAMATULE
"EESTI METSALINNUD: LAULULINNUD"

KÕIK HUUVILISED ON LAHKESTI OODATUD!
VÄNDRA AIANDUSSELTS

**Kuuskede
põletamine**

10. jaanuaril kell 16.00
Vändra pargis

Palume kuused tuua hiljemalt
8. jaanuariks Vändra pargi
lõkkeplatsile

Esineb Vändra Hobikoor
ja Vändra Valla Naiskoor

sündmust korraldavad
Naiskodukaitse ja
Vändra Kultuurimaja

**VESTLUSÕHTUL
KALEV KRUUS**

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

14. jaanuaril 2026
algusega 19.00

Pilet 15 eurot
Avatud kohvik

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

Järgmine
mälumäng
2. jaanuaril
2026

algusega kell
18.30

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

ROHELISE JÕEMAA KOOSTÖÖKOGU LEADER
TAOTLUSVOOR 19.01.–02.02.2026

Rohelise Jõemaa Koostöökogu avab taotlusvooru
projektitaotluste vastuvõtmiseks. Taotlusi võetakse vastu
Põhja-Pärnumaa vallas ning haldusreformile eelnenu
piirides Põhja-Sakala valla endiste Kõpu ja Suure-Jaani valla
osas, Tori valla endiste Tori, Are valla ning Sindi linna osas,
Saarde valla endise Surju valla osas, Pärnu linna Paikuse
osavallas ja Kehtna valla Järvakandi valla osas tegutsevatelt
ettevõtjatelt, mittetulundusühingutelt, sihtasutustelt ja
kohalikest omavalitsustelt järgmistest meetmetest:

**Meede 1: Innovatsioon, ettevõtluse mitmekesistamine,
kestlik majandamine.** Toetatakse ettevõtluse arendamisele
suunatud tegevusi. Meetme eelarve on 618 253,05 eurot.

Meede 2: Kogukondade ja elukeskkonna arendamine.
Toetatakse kogukondade ja elukeskkonna arendamisele
suunatud tegevusi. Meetme eelarve on 609 721,14 eurot.

Täpsem informatsioon strateegia, meetmete, hindamis-
kriteeriumite ja taotluste menetluskorra kohta on leitav
joemaa.ee/leader-toetus-2023-2027/.

Taotluste vastuvõtt toimub ainult PRIA e-teenuse
keskkonnas ajavahemikul 19.01.–02.02.2026.

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

**VABA LAVA
2026**

Tule kuula, laula ja tantsi
kaasa!
Võta pill ühes!

13.
jaanuaril
kell 18.00

Lisainfo tel. 5669 3666 kendra

17
JAANUAR 2026 19.00

KERGU COOP AIDAS

UUE AASTA PIDU
ANSAMBEL EMPATIA

ÜLLATUSESINEJAD
ILUTULESTIK
DISKOR

KOHAPEAL BAAR JA TOIDUKÄRU

PILET EELMÜÜGIST 10, SAMAL PÄEVAL 15
PILETID MÜÜGIL KERGU JA VÄNDRA COOP KAUPLUSTES

VIHTRA KÜLAKESKUSES

Aastalõpupidu

27. DETSEMBRIL
KELL 19.00

TANTSUKS MÄNGIB ANSAMBEL
HÄRRA KUU

MEELEOLU LOOB NÄITETRUPP
VIHTRA ENDEL

Pilet 10€

Kohv/tee maja poolt, muu
meelepärane haara ise kaasal

Kohad palun eelnevalt broneerida tel. 5645 3183

VÄNDRA KULTUURIMAJA

**Aastalõpu
Pidu
2025**

31. DETSEMBER 21.00

ANSAMBEL AMADEUS
DJ & ÕHTUJUHT VEIGO KAARET

PILET EELMÜÜGIST 18€ | KOHAPEAL 25€
AVATUD BAAR

LAUDADE BRONEERIMINE KULTUURIMAJAS VÕI KULTUURIMAJA@PPARNUMAA.EE

00.00 Ilutulestik

Eelmise ristsõna õige vastus oli: KOOS FOTOSESSIOONI-
GA. Loosijonn naeratas Tiiu Vaino, kes võitis Põhja-Pärnumaa
sümboolikaga kohvitassi.
Võtame võitjaga ühendust.

Kutseline maakler
KRISTA VÄLI
 +372 551 0002
krista@tonisson.ee

**Plaanid kinnisvara müüa,
 aga ei tea, millest alustada?**

Võta ühendust,
 esimene konsultatsioon
 alati TASUTA!

 ALATES 1992
Tonisson
 KINNISVARA

www.tonisson.ee Rüütli 47, Pärnu

AVATUD E-R 8-17

- AUTODE ISTMEKATTED
- AUTODE TEKSTIILIST MATID
- MÖÖBLI KATTERIID VAHETUS

OÜ WenTextil
Kalda 3, Väandra
Tel. 446 7054, 516 1898
myk.wentextil.ee

**Evelin Samuel ja
Peeter Rebane**

JÕULUKONTSERT
PÄRNU-JAAGUPI KIRIKUS

20. DETSEMBRIL KELL 15

PILET 10 EUROT

**Tootsi lasteaed-põhikool
kuulutab välja konkursi**

**0,9 LASTEAIALOÕPETAJA
AMETIKOHALE**

(tähtajatu tööleping)

Nõutav on erialane haridus.

Omalt poolt pakume:

- Põhja-Pärnumaa noore spetsialisti toetust 300 eurot kuus (vajalik on sissekirjutus) 12 kuuks;
- õpetajakoolituse ja tugispetsialistide koolituse stipendiumi 150 eurot kuus;

CV, motivatsioonikiri ja haridust tõendavate dokumentide koopiad palume saata aadressil kool@tootsi.edu.ee hiljemalt 31. detsembril 2025.

Info ja küsimused tel 508 4968 Jüri Mets, direktor

Vändra EELK kirikus

Nukuteater Talleke
jõuluetendus
20.dets.kell 14.00
Pilet 2 eurot

TÄNUAVALDUSED

Avaldan südamest tänu Herle Laanesoole, minu ema, Vilma Mäesepa hool-duse eest. Tütar

Siiras tänu teile, Maive,

Tanel ja Joe meile meelde-jäävalt kauni ja maitrsa lõu-nasöögi korraldamise eest. Häid jõule ning edu uuel aastal. Aino ja Enno

KAULUTUSED

Eterniidi ja profiilplekiga katusetööd. Hoonete ja majade ehitus. Fassaadide soojustamine ja viimistlust. Korterimaja trepikodade renoveerimine.
mehitus@gmail.com,
tel 5352 9476.

Puude hooldus ja ohtlike puude raie.
Tel 5858 8730.

Ostan sõidukeid, seiskord ei ole oluline. Tel 553 1989.

Noor pere ostab kinnisvara: suvila, maja, vana talu või korter. Pakkuda võib igas seisukorras!
Tel 5855 5575.

Lumetõrje katustelt,
tel 5638 8994.

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registreerit kustutamata ja äravedu puksiiriga.
Tel 5630 4306.

Mälestame

HERBERT MÄGI

16. IV 1933 – 26. XI 2025

MATI KALLASMÄE

25. III 1954 – 29. XI 2025

JAAN KORKMANN

12. VII 1955 – 4. XII 2025

ARVO SALUJÄRV

13. VIII 1965 – 7. XII 2025

KOIT PRIIVITS

7. II 1983 – 28. XI 2025

VILMA MÄESEPP

27. I 1930 – 29. XI 2025

AINO SINIVÄLI

30. V 1951 – 11. XII 2025

Tunneme südamest
kaasa Ella Linnule ja
tema perele kalli

HERBERT MÄGI

kaotuse puhul.

Vändra naisselts

Talvetuultega läksid sa teele,
ilus mälestus sinust jääb
meelde.

Mälestame armastusega
surma-aastapäeval

KALJU LILLE

† 12.12.2024

Igatsusega omaksed.

Õnne ja tervist,
sünnipäevalapsed!

2026. A. JAANUARIKUU SÜNNIPÄEVAD:		
INGE KUTSAR	12. I	95
ALEKSANDER SUUR	16. I	95
MILVI TALUMETS	17. I	94
ELMA RAID	9. I	93
SALME TAMM	30. I	93
MARTA IVANOVA	19. I	92
LAINA PÕLDOTS	10. I	90
EVE TUULNA	14. I	90
ALLA SUKLES	16. I	90
AIMA KOMARITŠEVA	17. I	90
LUISA KISLO	24. I	90
ASTA-VAIKE ROOSTMA	30. I	90
VÄINO LEHTLA	1. I	80
JÜRI VAHT	7. I	80
BRIGINJA ARUS	6. I	80
SAIMA KALBUS	25. I	80
EEVI TOHV	29. I	80
EEVI NUGIS	11. I	75
LOORE OISALU	27. I	75
HELLE HELMAR	28. I	75
TOIVO PERANDI	30. I	75
REIN VÄSTRIK	4. I	70
ARVO LEVAND	7. I	70
IIRA ÕUNPUU	11. I	70
ELMAR VAAKMANN	23. I	70
EHA LELOV	29. I	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Siret Aija ja Taisto Urbi perre sündis 24. novembril poeg Sten Urb.

Pille-Riin ja Kaspar Velleste perre sündis 27. novembril tütar Anni Velleste.

VALLA TEATAJA Hind 1 €

Põhja-Pärnumaa valla väljaanne.
Reklaame, teateid ja kaastöid ootame **20. kuupäevani e-postiaadressile ajaleht@pparnumaa.ee**.
Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.
Küljendus: Ain Kivilaan, teabespetsialist, tel 5373 0534.
Trükk: Hansaprint OÜ, www.hansaprint.ee

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus
kuulutab välja avaliku konkursi

KULTUURI- JA
SPORDISPETSIALISTI
ametikoha täitmiseks.

Kultuuri- ja spordispetsialisti teenistuskoha eesmärkideks on valla kultuuri, spordi ja rahva-tervise valdkonna arendamine sh elanike tervist, heaolu ja turvalisust toetava elukeskkonna kujundamine ning kogukonnatöö tegevuse korraldamine ja külaliikumisele kaasaaitamine.

- Nõuded kandidaadile:**
- kõrgharidus, soovitatavalt erialane või keskeriharidus ja sellele lisaks kultuuri- või spordialane töökogemus ning ametialaselt vajalikud kogemused ja teadmised;
 - valdkonnaalaste õigusaktide tundmine;
 - eesti keele valdamine kõrgtasemel kõnes ja kirjas;
 - inglise ja vene keele valdamine suhtlustasandil;
 - väga hea arvuti kasutamise oskus;
 - väga hea suhtlemisoskus ja selge eneseväljendusoskus, kohusetunne, tahe meeskonnatöös, sealhulgas oskus korraldada koostööd avalike huvide elluviimisel, pingetaluvus;
 - juhtimisõiguse olemasolu;
 - isikliku sõiduauto kasutamise võimalus;
 - ei esine avaliku teenistuse seaduses sätestatud asjaolusid, mis välistaks ametisse võtmise (§ 15)

- Omalt poolt pakume:**
- mitmekesist ja vastutusrikast tööd kohalikus omavalitsuses;
 - võimalust eneseteostuseks, erialaseid koolitusi;
 - puhkust 35 kalendripäeva ja 4 tasustatud tervisepäeva aastas;
 - kaugtöö kasutamise võimalust ühel päeval nädalas;
 - tervise- ja spordikulude kompenseerimist.

- Kandidaatidel palume esitada:**
- elulookirjeldus (CV);
 - haridust tõendavate dokumentide koopiad;
 - motivatsioonikiri

Töötasu suurus: 1900 eurot.

Ametisse asumise aeg: esimesel võimalusel.

Kandideerimise dokumendid palume esitada digiallkirjastatult **9. jaanuariks 2026. a (ka) e-posti aadressil vald@pparnumaa.ee** märgusõnaga „Kultuuri- ja spordispetsialisti konkurs”. Isikuandmete edastamist loeme sinu nõusolekuks nende töötlemisel ja säilitamisel.

Lisateave: Tarvi Tasane, tarvi.tasane@pparnumaa.ee, tel 5336 3794.

21.DETSEMBER 2025

PÄRNU-JAAGUPI
TANTSUKOGUKONNA

JÕULUETENDUS

PÄRNU-JAAGUPI SPORDIKESKUSES
KELL 14.00-16.00

Avatud:
SYNNOVE KOHVIK
Arveldamine SULARAHAS

Etendus kõigile tasuta!

LISAINFO: KL.THEARTOFDANCE@GMAIL.COM

Lüdigis saalis

Vändra Hobikoori

jõulukontsert

pühapäeval

21. detsembril kell 16.00

kontsert on tasuta

